

KAMERUNIN TILANNEKATSAUS HELMIKUUSSA 2019

Tiivistelmä

Tässä raportissa kuvataan Kamerunin turvallisuusolosuhteita sekä poliittista ja humanitaarista tilannetta syyskuusta 2018 helmikuuhun 2019 ulottuvalla ajanjaksolla¹. Raportti keskittyy erityisesti syksyn 2018 ja kevään 2019 tapahtumiin ja erityisesti Kamerunin anglofonialueilla käynnissä olevan aseellisen konfliktiin sekä Extrême-Nordin maakunnassa käynnissä olevan Boko Haram -konfliktiin vaikutuksiin maan siviiliväestölle.

Kamerunissa lokakuussa 2016 alkanut anglofonikriisi ja siitä seurannut anglofoniseparatistien ja Kamerunin hallituksen turvallisuusjoukkojen välinen selkkäus on levinnyt Sud- ja Nord-Ouestin maakuntien eri osiin. Alueen siviiliväestö on joutunut konfliktiin molempien osapuolten sekä muiden aseellisten ryhmittymien suorittamien oikeudenloukkausten kohteeksi ja maan turvallisuustilanne on heikentynyt vuoden 2018 aikana sekä vuoden 2019 alkupuolella.

Taisteluita käydään anglofonialueilla usein lähellä asutusta ja ne aiheuttavat merkittäviä siviilivahinkoja. Kaupungeissa on järjestetty säännöllisiä "lock-down" -ulkonaliikkumis- ja palvelunharjoittamiskieltoja ja "ghost-town" -yleislakkoja, joilla on pyritty lamauttamaan yhteiskunnan toimintaa. Myös useita anglofonialueen kouluja on suljettu ja opetushenkilökuntaa ja opiskelijoita siepattu ja tapettu kriisin aikana.

Boko Haramin vastainen taistelu maan pohjoisosissa jatkuu edelleen. Vaikka Boko Haramin vastainen konflikti heikentyi joidenkin arvioiden mukaan Kamerunissa vuonna 2018, järjestö on jatkanut siviilikohteisiin ja sotilastukikohtiin kohdistuneita iskujaan ja alkuvuodesta 2019 on raportoitu lisääntyneistä terrori-iskuista Extrême-Nordin alueella.

Raportin laatimisessa on käytetty erilaisia julkisia lähteitä kuten kansainvälisten järjestöjen ja tutkimuslaitosten tuottamia raportteja ja tietoaaineistoja sekä näitä täydentävää uutismateriaalia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavilla raportin kirjoittamishetkellä.

Abstract

This report gives an overview of the security, political and humanitarian situation in Cameroon from September 2018 until February 2019. The report focuses especially on the events of autumn 2018 and spring 2019 and the effects of the ongoing armed conflicts in the Anglophone regions and in the Far North region where the Islamist terrorist group Boko Haram is mainly operating, towards civilians.

Cameroon's Anglophone crisis, which began in October 2016, has morphed into conflict between Anglophone separatists and government's security forces and has since spread around the Anglophone region into all parts of the two Anglophone provinces (North and South West). Both parties of the conflict are targeting civilians. The overall security situation has deteriorated in 2018 and in early 2019.

¹ Raporttia on päivitetty joidenkin tapahtumien osalta tarkastelujaksolla 21.2.–5.3.2019.

Fighting and battles between Anglophone separatists and the Cameroonian government forces take place close to civilian targets and they often cause casualties. So called "lockdowns" and general strikes ("ghost towns") are regularly imposed in cities. These practices aim to shut down and paralyse all civilian activity in the area. Many schools also remained closed in the Anglophone area. During the reporting period, separatists attacked and burned dozens of schools, threatened and violently attacked teachers and students, and kidnapped principals, teachers and students.

The fight against Boko Haram insurgency still continues in the northern part of the country. The intensity of the conflict in the Far North has diminished during the year 2018, though the movement still poses a threat. According to some sources, the movement still carries out attacks on civilians and security forces. There were reports on new attacks in February 2019 in Far North.

The report is based on different public sources, such as reports published by international organizations and research institutes and complementary news material, which the Finnish Immigration Service has had access to at the time of writing of this report.

Maahanmuuttoviraston Maatietopalvelu on käsitellyt Kamerunin tilannetta myös seuraavissa maatietovastauksissaan:

- Kamerun / Asiakirjojen luotettavuus, asiakirjaväärennökset, viranomaiskorruptio (17.2.2019)
- Kamerun / Sotilaskarkuruus, BIR-joukot (8.11.2018)
- Kamerun / Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt, LGBTI-oikeudet (16.7.2018)
- Kamerun / Anglofonien ja frankofonien välinen konflikti (6.4.2018)
- Kamerun / Nopean toiminnan joukkojen (BIR) suorittamat oikeudenloukkaukset (20.11.2017)
- Kamerunin tilannekatsaus lokakuussa 2017 (26.10.2017)

Kuva 1. Kamerunin kartta. Lähde: CIA 1998.

Sisällys

Tiivistelmä	1
Abstract	1
1. Maan yleinen tilanne	5
1.1. Poliittinen tilanne	5
2. Maan turvallisuustilanne	6
2.1. Extrême-Nordin maakunta	7
2.2. Anglofonialueet: Nord-Ouestin ja Sud-Ouestin maakunnat	10
2.2.1. Nord-Ouestin maakunta	12
2.2.2. Sud-Ouestin maakunta	16
2.3. Centren maakunta	18
2.4. Littoralin maakunta	19
2.5. Adamaouan maakunta	19
2.6. Estin maakunta	20
2.7. Nordin maakunta	20
2.8. Ouestin maakunta	20
2.9. Sudin maakunta	20
3. Väestöryhmät, joilla on korostunut riski joutua vakavien oikeudenloukkausten kohteeksi	21
3.1. Toimittajat	21
3.2. Hallituksen vastustajat ja ihmisoikeusaktivistit	21
3.3. Opettajat ja opiskelijat	23
3.4. Etniset vähemmistöt	24
3.5. Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt	25
3.6. Naiset ja lapset	25
4. Oikeudenloukkauksia suorittavat toimijat	27
4.1. Hallituksen turvallisuusjoukot	27
4.2. Anglofonialueiden aseelliset separatisti- ja kapinallisryhmittymät	28
4.3. Boko Haram	30
5. Viranomaissuojelu	30
6. Humanitaarinen ja IDP -tilanne	32
7. Sisäinen pako	34
8. Lähteet	37

1. Maan yleinen tilanne

Kamerunia jo 36 vuotta hallinnut presidentti Paul Biya valittiin seitsemännelle kaudelle lokakuun 2018 presidentinvaaleissa. Vaaleja varjostivat matala äänestysaktiivisuus, aidon demokraattisen kilpailun puute sekä erilaiset säännönvastaisuudet. Anglofonialueilla separatistit kehottivat asukkaita boikotoimaan vaaleja ja uhkailivat äänestäjiä. Paikoin väkivallan uhka ja äänestäjien pelottelu tekivät äänestämisestä lähes mahdotonta.² Boikotin seurauksena äänestysprosentti jäi erittäin alhaiseksi Nord-Ouestin (5,36 %) ja Sud-Ouestin (15,94 %) provinsseissa.³

Anglofonikriisi paheni koko vuoden 2018, ja siviilikuolonuhrien sekä maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrät kasvoivat.⁴ Lokakuun 2018 vaalit pahensivat poliittisia ja etnisiä jännitteitä⁵, ja vuoden 2019 alussa väkivalta kiihtyi entisestään. Viranomaiset lisäsivät oppositioon kohdistuneita sortotoimia, mikä lisäsi riskiä levottomuuksien pahenemisesta.⁶ Maan katsotaankin olevan luisumassa kohti sisällissotaa.⁷

Vaikka konflikti Tšad-järven valuma-alueella toimivan ääri-islamistijärjestö Boko Haramin kanssa heikentyi vuonna 2018 Kamerunissa, järjestö on jatkanut iskujaan siviili- ja armeijakohteisiin Extrême-Nordin (Far North) maakunnassa.⁸ Helmikuussa 2019 Boko Haramin iskut lisääntyivät jälleen.⁹

1.1. Poliittinen tilanne

Oppositio ei hyväksynyt lokakuun 2018 presidentinvaalien tulosta, mikä pahensi poliittista polarisaatiota ja lisäsi yhteisöjen välistä vihamielisyyttä.¹⁰ Presidentinvaaleissa toiseksi tullut *Movement for the Renaissance of Cameroon* -oppositiopuolueen (MRC) johtaja Maurice Kamto julisti itsensä vaalien voittajaksi, mikä lisäsi jännitteitä hänen etnisen ryhmänsä bamilekejen ja presidentti Biyan etnisen ryhmän betien välillä.¹¹ Perustuslakineuvosto kuitenkin hylkäsi opposition 18 vetoomusta, joissa tuomittiin vaaleihin liittyneet petokset ja vilppi ja vaadittiin osan tai kaikkien äänten kumoamista.¹²

Vaalien jälkeen turvallisuusjoukot estivät opposition 21.10.2018 pidettäväksi suunnitellun mielenosoituksen ja pidättivät opposition kannattajia lyhyeksi aikaa. Perustuslakineuvosto julisti presidentti Biyan vaalien voittajaksi 22.10.2019 71,28 %:n äänienemmistöllä ja ilmoitti oppositioehdokas Kamton tulleen toiseksi 14,23 %:n äänimäärällä. Kamto kiisti tulokset ja julistautui uudestaan vaalien voittajaksi. Afrikan unioni, Yhdysvallat ja Iso-Britannia hyväksyivät vaalien tulokset, mutta kehottivat Kamerunin hallitusta ryhtymään vaalien jälkeen poliittisiin ja yhteiskunnallisiin uudistuksiin.¹³ Lokakuun lopulla Kamton tukijat järjestivät pienimuotoisia mielenosoituksia Doualassa ja pääkaupungissa Yaoundéssa. 27.10.2018 Kamton asianajaja sekä kymmeniä hänen tukijoitaan vangittiin lyhyeksi ajaksi.¹⁴

² Freedom House 4.2.2019.

³ International Crisis Group 10/2018.

⁴ Freedom House 4.2.2019.

⁵ International Crisis Group 6.2.2019.

⁶ International Crisis Group 1/2019.

⁷ International Crisis Group 6.2.2019; Freedom House 4.2.2019.

⁸ International Crisis Group 1/2019; Freedom House 4.2.2019.

⁹ International Crisis Group 2/2019.

¹⁰ International Crisis Group 10/2018.

¹¹ Bamilekejen etnistä ryhmää pidetään joidenkin arvioiden mukaan hallituksen vastaisena. Ks. esim. BTI 2018, s. 10.

¹² International Crisis Group 10/2018.

¹³ International Crisis Group 10/2018.

¹⁴ International Crisis Group 10/2018.

Presidentti Biyan virkaanastumispäivänä 6.11.2018 Kamto ja hänen tukijansa yrittivät järjestää mielenosoituksen Yaoundéssa, mutta viranomaiset pidättivät heidät ja vapauttivat heidät tunteja myöhemmin. 26.11.2018 Kamto kutsui frankofoneja liittymään maanantai-iltapäivisin pidettäviin yleislakkoihin solidaarisuudesta anglofoneja kohtaan ja uhkasi laajentaa lakot koko päivän kestäviksi, mikäli hallitus ei ratkaisisi anglofonikriisiä vuoden 2018 loppuun mennessä.¹⁵

26.1.2019 Kamto kehotti kannattajiaan kaikkialla maassa osoittamaan mieltään vaalien massiivisia säännönvastaisuuksia kohtaan. Tukahduttaakseen luvattomat mielenosoitukset turvallisuusjoukot käyttivät kohtuuttomia voimakeinoja mielenosoittajia vastaan. Seitsemän ihmistä haavoittui turvallisuusjoukkojen luodeista Doualan kaupungissa. Muita mielenosoittajia pahoinpideltiin.¹⁶ Yli sata mielenosoittajaa pidätettiin Doualan, Yaoundén, Dschangin, Bafoussamin ja Bafangin kaupungeissa. Yli 50 heistä vapautettiin seuraavana päivänä ja loput asetettiin hallinnolliseen vankeuteen (administrative custody). Hallitus kieltäytyi tunnustamasta käyttäneensä oikeita luoteja mielenosoittajia vastaan, mutta sosiaalisessa mediassa on näytetty kohtauksia automaattiasien tulituksesta Doualan kaupungissa ja yhden mellakkapoliisin ampuvan mielenosoittajaa jalkoihin.¹⁷ Yksi mielenosoituksessa jalkaan ammutuista oli Kamton asianajaja Michele Ndoki, jonka poliisi myös pidätti mielenosoituksen yhteydessä.¹⁸ Deutsche Welle -uutistoimiston mukaan 117 mielenosoittajaa pidätettiin kyseisen viikonlopun aikana.¹⁹

29.1.2019 uutisoitiin poliisin pidättäneen Kamton ja useita muita oppositio toimijoita.²⁰ Kamton vangitsemista jatkettiin helmikuussa²¹, ja häntä on syytetty kapinallistoiminnasta ja vallankumouksen suunnittelusta.²²

2. Maan turvallisuustilanne

Tässä raportissa on muiden lähteiden ohella käytetty yleisen turvallisuustilanteen ja yksittäisten välikohtausten raportointiin ACLED-tutkimuslaitoksen (Armed Conflict Location & Event Data Project) tuottamaa tietoa väkivaltaisista tapahtumista, toisin sanoen turvallisuusvälikohtauksista. ACLED kerää ja analysoi poliittiseen väkivaltaan liittyvää tietoa kehittyvissä maissa kuten Kamerunissa. Tietokannassaan se erittelee väkivallan tyyppin, ajankohdan, sijainnin, tekijät, tapahtumien kulun ja kuolonuhrien määrän. Tietokanta on julkinen.²³ Tarkasteluajanjaksona käytetään tässä raportissa pääasiassa julkaisemista edeltävää kuutta kuukautta, so. 1.9.2018–20.2.2019²⁴. Tätä ajanjaksoa edeltävänä aikana tapahtuneita merkittäviä turvallisuusvälikohtauksia on myös mainittu raportissa.

International Crisis Group -järjestön viimeisimmän konfliktiseurannan mukaan väkivaltaisuuudet pahenivat helmikuussa 2019 anglofonialueilla, ja Boko Haram -terroristijärjestö lisäsi iskujaan Extrême-Nordin alueella. Kamerunin hallitus jatkoi oppositiojohtaja Maurice Kamton pidätystä. Väkivaltaisuuudet eskaloituivat anglofoniprovinseissa helmikuussa: osasyynä oli kapinallisten julistama ulkonaliikkumiskielto, jonka tarkoituksena oli estää kansallisen nuorisopäivän vietto 11.

¹⁵ International Crisis Group 11/2018.

¹⁶ AI [päivitetty 28.1.2019].

¹⁷ AI [päivitetty 28.1.2019].

¹⁸ VOA 27.1.2019.

¹⁹ DW 28.1.2019.

²⁰ The Guardian 29.1.2019.

²¹ International Crisis Group 2/2019.

²² Journal du Cameroun 14.2.2019.

²³ ACLED [päiväämätön].

²⁴ Raporttia on päivitetty joidenkin tapahtumien osalta tarkastelujaksolla 21.2.–5.3.2019.

helmikuuta. Crisis Groupin mukaan yli 100 siviiliä, kapinallista ja hallituksen turvallisuusjoukkojen edustajaa sai surmansa helmikuun aikana sattuneissa yhteenotoissa ja väkivaltaisuuksissa.²⁵

Levottomin Kamerunin maakunnista oli tarkasteluajanjaksolla anglofoninen Nord-Ouestin maakunta, jossa tapahtui 147 turvallisuusvälikohtausta (576 kuolonuhria), joista siviileihin kohdistuneita oli 49, ja niissä sai surmansa 63 ihmistä. Toiseksi levottomin maakunta oli toinen anglofonimaakunta Sud-Ouest, jossa sattui 110 turvallisuusvälikohtausta (143 kuolonuhria), joista siviileihin kohdistuneita oli 52, ja niissä sai surmansa 85 ihmistä. Kolmanneksi levottominta oli Pohjois-Kamerunin Extrême-Nordin maakunnassa, jossa Boko Haram tekee iskujaan. Siellä sattui 100 turvallisuusvälikohtausta (111 kuollutta), joista siviileihin kohdistuneita oli 50 ja niissä sai surmansa 89 ihmistä.²⁶ Muissa maakunnissa niin turvallisuusvälikohtauksia kuin niissä surmansa saaneita oli huomattavasti vähemmän. Keski-Afrikan tasavallassa tukikohtaansa pitävät rikollisryhmät tekevät kuitenkin hyökkäyksiä Adamaouan, Nordin ja Estin maakuntiin.²⁷

2.1. Extrême-Nordin maakunta

Extrême-Nordin maakunnan väkiluku oli vuoden 2015 arvion mukaan 3 993 000 asukasta.²⁸ Maakuntaan kuuluu kuusi departementtia: Diamaré, Logone et Chari, Mayo Danay, Mayo Kani, Mayo Sava ja Mayo Tsanaga.²⁹

Tšad-järven valuma-alueella kriisi Boko Haram -terroristijärjestön kanssa vaikuttaa toiseksi eniten Kameruniin.³⁰ Vaikka konflikti Boko Haramin kanssa heikentyi vuonna 2018 Kamerunissa, järjestö on yhä jatkanut iskujaan siviili- ja armeijakohteisiin Extrême-Nordin maakunnassa tappaen ja siepaten myös siviilejä.³¹ Valtion turvallisuusviranomaisia on syytetty Boko Haramin kanssa oletettavasti yhteistyötä tehneiden henkilöiden kidutuksista, laittomista tapoista sekä mielivaltaisista vangitsemisista ilman syytteeseen asettamista.³² Boko Haramin konfliktia Kamerunissa on kuvattu tarkemmin Maatietopalvelun raportissa: Kamerunin tilannekatsaus lokakuussa 2017 (26.10.2017).

Syyskuussa 2018 presidentinvaalien alla Boko Haram jatkoi iskujaan siviilejä ja Kamerunin turvallisuusjoukkoja kohtaan Extrême-Nordin maakunnassa.³³ Boko Haram teki ainakin kahdeksan iskua Mayo-Savan ja Logone-et-Charin departementeissa tappaen ainakin 17 siviiliä ja yhden sotilaan.³⁴ 5.10.2018 Boko Haram tappoi kaksi ihmistä Doubléssa, Mayo-Savan departementissa. Järjestö sieppasi kahdeksan naista ja yhden lapsen Vourkazassa, Mayo-Tsanagan departementissa 21.10.2018 ja tappoi kaksi ihmistä Amchidéssa, Mayo-Savassa 25.10.2018.³⁵ Marraskuun alussa Boko Haram tappoi neljä ihmistä Igawassa, Mayo-Savan

²⁵ International Crisis Group 2/2019.

²⁶ ACLED 20.2.2019.

²⁷ International Crisis Group 1/2019.

²⁸ Europa World Plus (online) [päiväämätön]. Tutkijan kommentti: tässä raportissa esitetyt maakuntakohtaiset väkilukuarvot perustuvat YK:n vuoden 2015 *World Population Prospects* -raporttiin, jossa Kamerunin väkiluvuksi on arvioitu 23 344 000. Lähde: UN 2015. Toisaalta samaan lähteeseen viitataan Europa World Plus (online) -sivustolla, josta varsinaiset maakuntakohtaiset väestöarvot on otettu. Europa World Plus -sivuston taulukossa Kamerunin viralliseksi väkiluvuksi on esitetty 22 179 700. Lähde: Europa World online [päiväämätön]. Kamerunin viimeisin väestöarvio on noin 25 097 3500. Lähde: World Population Review 3.10.2018. Maakuntakohtaiset väestöarvot ovat siis suuntaa-antavia, eivät täysin eksakteja.

²⁹ CVUC [päiväämätön]a.

³⁰ UNOCHA 1/2019, s. 6.

³¹ International Crisis Group 1/2019; Freedom House 4.2.2019.

³² Freedom House 4.2.2019; AI 10.8.2018.

³³ International Crisis Group 9/2018.

³⁴ International Crisis Group 9/2018.

³⁵ International Crisis Group 10/2018.

departementissa (1.11.2018) ja yhden Baljoelissa, Mayo-Tsanagan departementissa (2.11.2018).³⁶

Joulukuussa 2018 Boko Haram jatkoi iskujaan, ja itsemurhapommitukset lisääntyivät Mayo-Savan departementissa. 6.-15.12.2018 välisenä aikana tapahtui kolme hyökkäystä Mayo-Savassa ja yksi Logone-et-Charissa. Hyökkäykset vaativat viiden siviilin hengen.³⁷ 23.12.2018 itsemurhapommittaja iski lähellä Nigerian rajaa sijaitsevan Moran kaupungin joulumarkkinoille ja tappoi yhden nuoren opiskelijan ja naisen ja haavoitti viittä muuta. Boko Haramin nimissä toimineiksi epäillyt itsemurhapommittajat ovat iskeneet Moraan useita kertoja aikaisemminkin.³⁸

Tammi-helmikuussa 2019 väkivalta Extrême-Nordin maakunnassa lisääntyi ei-valtiollisten aseellisten ryhmien tehtyä toistuvia iskuja.³⁹ Iskuille olivat tunnusomaisia niiden seurauksena aiheutuneet kuolonuhrit sekä siviilien sieppaukset ja kylien ja elintarvikkeiden tuhopoltttaminen.⁴⁰ 4.-11.1.2019 välisenä aikana Boko Haram hyökkäsi viiteen kylään Kolofatassa, Mayo-Savan departementissa, tappaen hyökkäyksissä kaksi siviiliä.⁴¹ 12.1.2019 ja 17.1.2019 Boko Haram tappoi kaksi siviiliä Ldenglassa ja Talla-Madessa, Mayo-Tsanagan departementissa.⁴² 17.1.2019 arviolta 50 militanttia hyökkäsi Achigachiaan, Mayo-Tsanagan departementtiin haavoittaen yhdeksää siviiliä.⁴³ 23.1.2019 Boko Haram tappoi neljä siviiliä Satomissa, Mayo Tsanagan departementissa ja Merissä, Diamaren departementissa.⁴⁴ 25.1.2019 Boko Haram hyökkäsi Gossiin ja Toufouun, Mayo Tsanagan departementissa, polttaen yhteensä 200 taloa.⁴⁵ 31.1.2019 Boko Haram tappoi kolme ihmistä Kordissa ja Goumouldissa, Mayo Savan departementissa.⁴⁶ Boko Haramin Shekau -siipi on kertonut säästävänsä joitain kyliä, mikäli niiden asukkaat suostuvat lakkauttamaan vapaaehtoiset kodinturvajoukkonsa ja isännöimään järjestön logistista tukikohtaa.⁴⁷ Joulukuun 2018 ja tammikuun 2019 välisenä aikana Boko Haramin tekemien hyökkäysten määrä nousi 14:stä 24:ään ja tämä trendi vaikuttaa jatkuvan. Viikolla kuusi militantit hyökkäsivät siviilejä vastaan Logone-et-Charissa ja Mayo-Savassa kuusi kertaa tappaen yhteensä 14 siviiliä.⁴⁸

ACLED-tietokannan mukaan Extrême-Nordin maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yhteensä 100 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 111 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia sattui yhteensä 50, ja niissä sai surmansa 89 ihmistä. Taisteluita oli yhteensä 24, joissa lähes kaikissa toisena osapuolena oli Boko Haram (West Africa Province, Wilayat Gharb Ifriqiyyah).⁴⁹ Loput maakunnassa tapahtuneista turvallisuusvälikohtauksista olivat "remote violence"-iskuja⁵⁰ (yhteensä neljä tapahtumaa, kolmessa tekijöinä tunnistamattomat aseistautuneet joukot, yhdessä Boko Haram), mielenosoituksia tai mellakoita raportoitiin yksi ja "strategic development" -toimia

³⁶ International Crisis Group 11/2018.

³⁷ International Crisis Group 12/2018.

³⁸ Reuters 26.12.2018.

³⁹ UNHRC 1/2019, s. 2; International Crisis Group 2/2019.

⁴⁰ UNHRC 1/2019, s. 2.

⁴¹ International Crisis Group 1/2019.

⁴² International Crisis Group 1/2019.

⁴³ International Crisis Group 1/2019.

⁴⁴ International Crisis Group 1/2019.

⁴⁵ International Crisis Group 1/2019.

⁴⁶ International Crisis Group 1/2019.

⁴⁷ International Crisis Group 1/2019.

⁴⁸ ACLED 12.2.2019.

⁴⁹ ACLED 20.2.2019.

⁵⁰ "Remote violence" -tapahtumissa konfliktiin on osallistuttu käyttämällä sellaisia sodankäynnin välineitä, jotka eivät vaadi tekijän välitöntä fyysisistä läsnäoloa kohteen läheisyydessä. Tällaisiksi katsotaan esimerkiksi kauko-ohjatut pommitukset tai kranaatti-iskut. ACLED 2017, s. 7.

21:ssä Extrême-Nordin maakunnan departementeista⁵¹ Mayo-Savassa sattui eniten turvallisuusvälikohtauksia (61), ja niissä myös kuoli eniten ihmisiä (64).⁵²

Diamaren departementissa sattui tarkastelujaksolla seitsemän turvallisuusvälikohtauksia, jotka vaativat yhteensä 10 kuolonuhria. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia oli kolme ja kaikki 10 kuolonuhria syntyivät näistä tapahtumista. Eniten uhreja vaatinut välikohtaus sattui 24.9.2018 Dargalan hallintoalueella Djabiressa, jossa Boko Haram tappoi kuusi ihmistä. Toiseksi eniten uhreja vaatinut tapaus sattui 24.1.2019, kun Boko Haram hyökkäsi pappilaan Mangirdassa, tappoi ainakin kolme pappia ja haavoitti 12 muuta ihmistä.⁵³

Logone-et-Charin departementissa sattui tarkastelujaksolla 16 turvallisuusvälikohtauksia, joissa kuoli yhteensä 28 ihmistä. Näistä välikohtauksista 14 oli siviileihin kohdistuneita iskuja: kaikki kuolonuhrit syntyivät näissä välikohtauksissa. Kaikissa paitsi kahdessa tapauksessa Boko Haram oli osallisena. Eniten kuolonuhreja vaatinut välikohtaus sattui 19.9.2018, kun Boko Haram hyökkäsi Goreyan kylään ja tappoi neljä maan sisäisesti siirtymään joutunutta ja vahingoitti yhtä.⁵⁴

Mayo-Savan departementissa sattui tarkastelujaksolla 61 turvallisuusvälikohtauksia, joissa sai surmansa 64 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia oli 24, joissa kuoli 46 ihmistä. Turvallisuusviranomaisten ja Boko Haramin välisiä taisteluja oli 21. Eniten kuolonuhreja vaatinut tapaus sattui 2.10.2018 Kolofatan hallintoalueella, kun kaksi naispuolista, oletettavasti Boko Haramin itsemurhapommittajaa, räjäytti itsensä Kolofatan torilla. Iskussa kuolivat molemmat hyökkääjät sekä viisi siviiliä. Toiseksi eniten kuolonuhreja vaatinut tapaus sattui 8.2.2019, kun Boko Haram hyökkäsi siviilejä kohtaan Maguirdessa, Kolofatan hallintoalueella, tappoi viisi ja sieppasi toiset viisi siviiliä.⁵⁵

Mayo-Tsanagan departementissa sattui tarkastelujaksolla 15 turvallisuusvälikohtauksia, joissa kuoli yhdeksän ihmistä. Välikohtauksista yhdeksän oli siviileihin kohdistuvaa ja niissä kuoli viisi ihmistä. Eniten kuolonuhreja vaatinut välikohtaus sattui 10.10.2018, kun oletettavasti Boko Haramiin kuuluvat aseistautuneet miehet tappoivat kaksi kyläläistä Vizikissä.⁵⁶

Boko Haramin hyökkäyksellä Koillis-Nigeriassa sijaitsevaan Rannin kaupunkiin 14.1.2019 oli vaikutuksensa myös Kamerunin Extrême-Nordin maakuntaan, jonne pakeni yli 9 000 nigerialaista etsien turvaa Gourasta ja Medinasta, Logone-et-Charin departementista. Toinen hyökkäys Loumaniin lähelle Rannia 26.1.2019 sekä *Multinational Joint Task Force:n*⁵⁷ (MNJTF) kamerunilaisten joukkojen vetäytyminen Rannin kaupungista johtivat arviolta 35 000 nigerialaisen pakenemiseen Gouraan, Kamerunin puolelle.⁵⁸

⁵¹ Departementti on provinssien eli maakuntien alainen hallinnollinen yksikkö. Kamerunin 10 provinssia on jaettu yhteensä 58 departementtiin. Lähde: INS 2015, s. 36.

⁵² ACLED 20.2.2019.

⁵³ ACLED 20.2.2019.

⁵⁴ ACLED 20.2.2019.

⁵⁵ ACLED 20.2.2019.

⁵⁶ ACLED 20.2.2019.

⁵⁷ Tšad-järven valuma-alueen monikansallinen erikoisryhmä, johon osallistuu Kamerunin lisäksi Nigeria, Niger, Tšad ja Benin. Lisää tietoa esim: Kamerunin tilannekatsaus lokakuussa 2017 (26.10.2017).

⁵⁸ UNHRC 1/2019, s. 2.

2.2. Anglofonialueet: Nord-Ouestin ja Sud-Ouestin maakunnat

Konflikti Kamerunin anglofonialueilla Nord-Ouestin (Northwest) ja Sud-Ouestin (Southwest) maakunnissa alkoi vuoden 2016 lopussa.⁵⁹ Konfliktin syitä ja sen kehittymistä lokakuun 2017 jälkeen on käsitelty 1.6.2018 valmistuneessa Maatietopalvelun maatietovastauksessa ”Kamerun / Anglofonien ja frankofonien välinen konflikti” (Telluksessa päivätty 6.4.2018). Tätä edeltäviä tapahtumia on käsitelty lokakuussa 2017 valmistuneessa tilannekatsauksessa ”Kamerunin tilannekatsaus lokakuussa 2017” (26.10.2017). Anglofonialueen osalta tässä raportissa keskitytään näiden raporttien ilmestymisten jälkeisiin tapahtumiin.

Nord-Ouestin ja Sud-Ouestin maakunnissa taistelee arviolta kahdeksan separatistista aseellista joukkoa hallituksen turvallisuusjoukkoja ja hallitusmyönteisiä itsepuolustusryhmiä (”self-defence” groups) vastaan.⁶⁰ YK:n lukujen mukaan syyskuusta 2017 lähtien taistelut ovat vaatineet ainakin 500 siviiliuhria ja pakottaneet 30 000 ihmistä pakenemaan Nigeriaan ja 437 000 maan sisäisesti. Ainakin 200 sotilasta, santarmia ja poliisia on kuollut ja 300 haavoittunut väkivaltaisuuksissa, mikä on enemmän kuin viisi vuotta kestäneen Boko Haramin vastaisen taistelun aikana Extrême-Nordin maakunnassa. Separatistit ovat menettäneet yli 600 taistelijaa.⁶¹ Hallitus vaikuttaa olevan päättäväisempi kitkemään anglofonien kapinan kuin korjaamaan kapinaan johtaneita epäkohtia.⁶²

Anglofonialueiden väkivalta on keskittynyt erityisesti maakuntien pääkaupunkeihin Bueaan (Sud-Ouest) ja Bamendaan (Nord-Ouest).⁶³ Siviiliväestön suuren määrän lisäksi tähän on vaikuttanut myös ”ghost-town” -termillä kulkevien yleislakkojen asettaminen. Yleislakot vaikuttava nimenomaan siviiliväestöön, joka joutuu yleislakkojen ja ulkonaliikkumiskieltojen välityksellä hallituksen ja separatistien valtataistelun välikappaleeksi.⁶⁴ Kaiken toiminnan pysäyttäviä ja palvelut lamaanuttavia lakkoja noudatetaan joka maanantai molemmissa anglofonimaakunnissa.⁶⁵ Jotkut Bamendassa ja sen lähikaupungeissa toimivista aseellisista ryhmistä ovat puhtaasti rikollisjengejä, jotka ovat hyödyntäneet yleistä turvattomuutta väkivaltaisuuksiensa toteuttamiseen. Iskujen tekijöistä ei aina ole varmuutta, mutta koululaisten, poliitikkojen ja muiden korkea-arvoisten henkilöiden sieppaamisia on tapahtunut paljon. Useimmissa tapauksissa siepatut on vapautettu lunnaiden maksamisen jälkeen.⁶⁶

YK:n turvallisuusneuvosto keskusteli anglofonikonfliktista virallisesti ensimmäistä kertaa 13.12.2018 ja samana päivänä presidentti Biya määräsi 289 anglofonivankia vapautettavaksi.⁶⁷ Satoja on kuitenkin yhä vangittuina eikä ole varmaa, saako ele separatisteja neuvottelupöytään hallituksen kanssa.⁶⁸ Joulukuussa 2018 Nord-Ouestin ja Sud-Ouestin maakunnissa oli arviolta 437 500 maan sisäisesti siirtymään joutunutta (IDP). Kodeistaan paenneilla oli vaikeuksia ravinnonsaamisessa; myöskään koulutusta ja muita peruspalveluita ei ollut juurikaan saatavilla.⁶⁹

Syyskuussa 2018 Amnesty International raportoi Kamerunin anglofonialueista seuraavasti:

⁵⁹ AI 18.9.2018.

⁶⁰ International Crisis Group 6.2.2019.

⁶¹ International Crisis Group 6.2.2019.

⁶² International Crisis Group 6.2.2019.

⁶³ ACLED 14.2.2019; ks. myös BBC 19.11.2018.

⁶⁴ ACLED 14.2.2019.

⁶⁵ UNOCHA 2/2019, s. 2; Tah/BBC 15.11.2018.

⁶⁶ Tah/BBC 15.11.2018.

⁶⁷ International Crisis Group 12/2018.

⁶⁸ International Crisis Group 6.2.2019.

⁶⁹ Freedom House 4.2.2019.

“The brutal attacks against ordinary people and security forces are further proof of the horrific escalation of violence in Cameroon’s Anglophone regions, Amnesty International said today. The situation in the Anglophone regions of Cameroon is becoming increasingly desperate with no one spared from the violence which is spiralling out of control,” said Samira Daoud, Amnesty International’s Deputy Regional Director for West and Central Africa.”⁷⁰

Syyskuussa separatistit lisäsivät hyökkäyksiään anglofonialueilla ja turvallisuusjoukot tekivät ainakin kymmenen hyökkäystä separatistien leireihin ja tarkastuspisteisiin tappaen yli 20 separatistia ja lukuisia siviilejä.⁷¹ 30.9.2018 hallitus asetti 48 tunnin ulkonaliikkumiskiellon anglofonialueilla päivää ennen separatistien symbolista ”itsenäisyyspäivää” 1.10. ja kielsi yli neljän hengen kokoontumiset.⁷²

Anglofonialueilla turvallisuusjoukkojen saamat vahvistukset sekä liikkumisen ja kokoontumisten rajoitukset pitivät väkivallan tason matalana separatistien itsenäisyysjulistuspäivänä 1.10. sekä presidentinvaaliäänestyksen ajan. 1.10.2018 separatistit nostivat itsenäiseksi julistamansa Ambazonian valtion lippuja salkoon useissa paikoissa. Vastauksena tähän armeija poltti useita taloja Ekonassa ja Maumussa, Sud-Ouestissa. Äänestyspäivänä separatistit hyökkäsivät turvallisuusjoukkoja vastaan Bamunka-Ndopin äänestyspaikan lähistöllä ja tulittivat armeijaa Bamendassa, Nord-Ouestissa. Ainakin kolme separatistia kuoli. Vaalien jälkeen armeija suoritti operaatioita, jotka keskittyivät Baba 2:een (Nord-Ouest) ja Ekombe-Mundongo-akselille (Sud-Ouest). Operaatioissa kuoli yli 10 separatistia.⁷³ International Crisis Groupin mukaan lokakuu oli anglofonialueilla erityisen väkivaltainen. Turvallisuusjoukkojen ja separatistien välisiä taisteluja yli 40 ja kymmenissä tapauksissa turvallisuusjoukkojen väkivalta kohdistui siviileihin.⁷⁴ Väkivaltaisten tapahtumien määrä laski jyrkästi anglofonialueilla lokakuun jälkeen.⁷⁵

14.11.2018 anglofonialueen kriisiä käsittelemään perustettua *Anglophone General Conferencea* järjestävän komitean johtajan Simon Munzun kerrottiin eronneen tehtävästään separatisteilta saamiensa tappouhkauksien vuoksi. 21.–22.11.2018 järjestettäväksi suunnitellun konferenssin ajankohtaa siirrettiin jo toistamiseen. Konferenssia on lykätty siihen asti, että hallitus antaa luvan sen pitämiselle.⁷⁶ Vielä helmikuussa lupaa ei ollut myönnetty.⁷⁷

30.11.2018, vain tunteja sen jälkeen, kun presidentti Biya allekirjoitti säädöksen *National Disarmament, Demobilisation and Reintegration Committee* -komitean perustamisesta, separatistit ammuskelivat Bueassa (Sud-Ouest), Bambujissa ja Bambilissa Nord-Ouestissa osoittaakseen paheksuntansa säädöstä kohtaan. 14.12.2018 Ndianissa, Sud-Ouestissa toimivan aseellisen ryhmän johtaja lupasi antautua ja luovuttaa aseensa hallitukselle.⁷⁸

Tammikuussa 2019 intensiivinen väkivalta anglofonialueilla johti yli 90 siviilin, separatistin ja turvallisuusjoukkojen jäsenen kuolemaan.⁷⁹ 4.–28.1.2019 välisenä aikana armeija tappoi ainakin 68 epäiltyä separatistia Sud-Ouestin ja Nord-Ouestin maakunnissa. Separatistien mukaan näistä ainakin 14 oli kuitenkin siviileitä.⁸⁰

⁷⁰ AI 18.9.2018.

⁷¹ International Crisis Group 9/2018.

⁷² International Crisis Group 9/2018; Freedom House 4.2.2019.

⁷³ International Crisis Group 10/2018.

⁷⁴ ACLED 14.2.2019.

⁷⁵ ACLED 14.2.2019.

⁷⁶ International Crisis Group 11/2018.

⁷⁷ UNOCHA 2/2019, s. 2.

⁷⁸ International Crisis Group 11/2018.

⁷⁹ International Crisis Group 1/2019.

⁸⁰ International Crisis Group 1/2019.

5.2.2019 separatistit aloittivat "10-day lockdown" -ulkonaliikkumis- ja palvelunharjoittamiskiellon, jonka tarkoituksena oli estää yhteiskunnan toiminta anglofonialueilla aina 14.2.2019 asti. Kiellon tarkoituksena oli häiritä Kamerunin kansallisen nuorisopäivän 11.2.2019 aktiviteetteja.⁸¹ 9.2.2019 Voice of America -uutistoimisto raportoi, että 5.2.2018 eskaloituneet taistelut separatistien ja turvallisuusjoukkojen välillä olivat vaatineet 69 ihmisen hengen anglofonialueella. Taisteluja oli käyty Limben, Buean, Mutengenen, Kumban, Mamfen ja Tombelin kaupungeissa Sud-Ouestin maakunnassa ja Bamendan, Kumbon, Ndopin, Nkamben, Bafutin ja Komin kaupungeissa Nord-Ouestin maakunnassa.⁸² ACLED-tietokannan mukaan separatistit olivat taistelleet turvallisuusjoukkojen kanssa Limbessä, Bueassa ja Muyukassa Fakon departementissa (Sud-Ouest), Mamfessa Manyun departementissa (Sud-Ouest) ja Ndawarassa Ngo-Ketunjian departementissa (Nord-Ouest). Väkivaltaa kohdistettiin myös siviileihin ja 4.-8.2. välisenä aikana raportoitiin ainakin 55 kuolonuhria molemmissa maakunnissa. Separatistit myös tukkivat teitä.⁸³

1.-9.2.2019 välisenä aikana sattuneista kymmenien ihmisten kuolemaan johtaneista välikohtauksista useimpien katsotaan olevan seurausta Kamerunin turvallisuusjoukkojen toimista. Hallituksen pyrkimyksiä tukahduttaa alueen väkivaltaisuudet ovat varjostaneet valtion omien joukkojen syyllistymisen siviilien kuolemaan johtaviin toimiin. Turvallisuusjoukkojen toimista seuranneiden kuolonuhrien määrä onkin lisääntynyt jyrkästi. Väkivallan kohdistaminen siviileihin ennustaa myös maan sisäisesti siirtyneiden määrän kasvua ja konfliktin pitkittymistä.⁸⁴ ACLED-tietokannan analyysin mukaan turvallisuusjoukkojen siviileihin kohdistamien väkivaltaisuuksien sekä niiden tappavuuden lisääntyminen voivat myös kertoa muutoksesta hallituksen taktiikassa ja ennustaa vaarallista tulevaisuutta anglofonialueen asukkaille.⁸⁵

Kamerunin armeijan operaatioita lisättiin molemmissa anglofonimaakunnissa hallituksen yrittäessä estää aseellisten ryhmien suunnitelmat helmikuun "lock-down:ista". YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumiston UNOCHA:n mukaan turvallisuustilanteen odotettiin heikkenevän helmikuussa 2019,⁸⁶ ja lisääntyneistä väkivaltaisuuksista raportoitiin maaliskuun alussa 2019.⁸⁷

2.2.1. Nord-Ouestin maakunta

Nord-Ouestin maakunnan väestö oli vuoden 2015 arvion mukaan noin 1 968 600 asukasta⁸⁸. Maakuntaan kuuluu seitsemän departementtia: Boyo, Bui, Donga-Mantung, Menchum, Mezam, Momo ja Ngo-Ketunjia.⁸⁹

14.8.2018 separatistit hyökkäsivät Nord-Ouestin kuvernöörin saattueeseen sen ollessa matkalla Nord-Ouestissa sijaitsevaan Kumboon, sekä paluumatkalla; myös erään kansanedustajan saattueeseen hyökättiin Nord-Ouestissa. Iskuissa kuoli neljä sotilasta. 16.8.2018 separatistit sieppasivat Ndopin kaupungin apulaispormestarin. 21.8.2018 separatistit sieppasivat frankofonien bamileken etniseen ryhmään kuuluvan päällikön Bamumka Ndopissa, Nord-Ouestissa. 23.8.2018 separatistit sieppasivat perinteisen johtajan ja toisen siviilin Bambalangassa, Nord-Ouestissa.⁹⁰

⁸¹ VOA 9.2.2019; ACLED 12.2.2019.

⁸² VOA 9.2.2019.

⁸³ ACLED 12.2.2019.

⁸⁴ ACLED 14.2.2019.

⁸⁵ ACLED 14.2.2019.

⁸⁶ UNOCHA 2/2019, s. 2.

⁸⁷ International Crisis Group 2/2019.

⁸⁸ Europa World Plus (online) [päiväämätön].

⁸⁹ CVUC [päiväämätön]c.

⁹⁰ International Crisis Group 8/2018.

International Crisis Groupin mukaan 3.9.2018 separatistit sieppasivat Bafutissa (Nord-Ouest) yhdeksän opiskelijaa ja opettajan, mutta vapauttivat seuraavana päivänä opiskelijoista neljä sekä opettajan.⁹¹ Human Rights Watchin mukaan hyökkääjät olivat tunnistamattomia asemiehiä ja he sieppasivat viisi opiskelijaa ja haavoittivat vakavasti rehtoria.⁹² Amnesty Internationalin mukaan asemiehet sieppasivat seitsemän oppilasta ja rehtorin, jota he kiduttivat ja vahingoittivat vakavasti sieppauksen aikana. Järjestön mukaan kaikki siepatut vapautettiin seuraavana päivänä.⁹³

4.9.2018 separatistit sieppasivat Bafutin kaupungin perinteisen johtajan⁹⁴ ja 9.9.2018 ampuivat bussinkuljettajan ja tuhosivat busseja Akumin ja Ouestin maakunnan välisellä tieosuudella.⁹⁵ 25.9.2018 vastaisena yönä separatistit hyökkäsivät Wumin vankilaan ja vapauttivat 117 vankia. 9.9.2018 Nord-Ouestin maakunnan kuvernööri asetti maakuntaan ulkonaliikkumiskiellon rajoittamaan liikkumista iltakuuden ja aamukuuden välillä.⁹⁶ 30.10.2018 yhdysvaltalainen lähetystyöntekijä kuoli Bambilin ja Bamendan välillä Nord-Ouestissa separatistien ja armeijan välisessä tulituksessa.⁹⁷

5.11.2018 separatistit sieppasivat 79 oppilasta ja kaksi henkilökunnan edustajaa koulusta Nkwenin kylästä, Bamendasta (Nord-Ouest). Sieppaus sai kansainvälistä huomiota ja se tuomittiin laajasti, minkä vuoksi separatistit vapauttivat oppilaat 48 tuntia myöhemmin.⁹⁸ 12.–13.11.2018 armeija tappoi arviolta 30 separatistia Mayo-Binkassa, Nord-Ouestissa. 14.11.2018 separatistit tappoivat Nwan kaupungin pormestarin. 16.11.2018 armeija tappoi vähintään 10 separatistia Belossa, Nord-Ouestissa, ml. separatistien Ambazonian väliaikaishallituksen aseellisen siiven *Ambazonian Self-Defence Councilin* (ASC) paikallisen johtajan.⁹⁹

1.12.2018 separatistit sieppasivat Nso-heimon johtajan Nord-Ouestissa.¹⁰⁰ 5.12.2018 armeija tappoi viisi ihmistä Meluf-Kumbossa, Nord-Ouestin maakunnassa.¹⁰¹ 7.12.2018 *Journal du Cameroun* uutisoi, että kaksi Nso-heimon prinssiä oli tapettu Kumbossa (Nord-Ouest), mutta tekijöistä tai teon motiiveista ei ollut varmuutta.¹⁰² Taistelut Ambazonia Defence Forces -joukkojen ja Southern Cameroon Defence Forces -joukkojen välillä 16.12.2018 johtivat viiden ihmisen kuolemaan Nord-Ouestissa.¹⁰³ 28.12.2019 separatistit katkaisivat yhdeltä sotilaalta kaulan Bamendan kaupungissa ja samana päivänä turvallisuusjoukot tappoivat ainakin kuusi separatistia Binassa, Nord-Ouestissa.¹⁰⁴

Tammikuun lopulla separatistit tappoivat useita sotilaita ja myös yhden poliisin useissa eri turvallisuusvälikohtauksissa Nord-Ouestin maakunnassa.¹⁰⁵ The Sun Cameroon -päivälehden mukaan armeija teki 25.1.2019 Bafutiin ratsian, joka johti yli 14 nuoren kuolemaan. Artikkelin mukaan Bafutista on tullut Ambazonian separatistitaistelijoiden tukialue, jota pitää hallinnassaan yli 1 000 taistelijaa. Kaupungin paikallishallinto on lakannut toimimasta ja monet nuoret ovat paenneet sieltä Bamendan ja Nord-Ouestin ulkopuolelle. Bafutissa ja suurimmalla osalla sen lähialueista lapset eivät pääse kouluun eikä syntymätodistuksia myönnetä. Kuljetustoiminta on

⁹¹ International Crisis Group 9/2018.

⁹² HRW 17.1.2019.

⁹³ AI 18.9.2018.

⁹⁴ International Crisis Group 9/2018.

⁹⁵ International Crisis Group 9/2018.

⁹⁶ International Crisis Group 9/2018.

⁹⁷ International Crisis Group 10/2018.

⁹⁸ International Crisis Group 11/2018; HRW 17.1.2019.

⁹⁹ International Crisis Group 11/2018

¹⁰⁰ International Crisis Group 12/2018.

¹⁰¹ International Crisis Group 12/2018.

¹⁰² Journal du Cameroun 7.12.2018.

¹⁰³ International Crisis Group 12/2018.

¹⁰⁴ International Crisis Group 12/2018.

¹⁰⁵ International Crisis Group 1/2019.

kielletty ja ihmiset hoitavat päivittäiset askareensa kävellen. Toimettomat lapset auttavat työmatkalaisia heidän tavaroidensa kuljettamisessa kärryillä.¹⁰⁶

ACLED-konfliktitietokannan mukaan Nord-Ouestin maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) arviolta yhteensä 147 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 576 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia sattui arviolta yhteensä 49 ja niissä sai surmansa 63 ihmistä. Nord-Ouestin departementeista levottomin oli Mezam, jossa sattui 58 turvallisuusvälikohtausta, joista 24 kohdistui siviileihin. Siviileihin kohdistuneista välikohtauksissa Mezamissa myös kuoli eniten ihmisiä (26) muihin departementteihin verrattuna. Taisteluita käytiin Nord-Ouestin maakunnan alueella 82 kertaa ja niissä sai surmansa arviolta 509 ihmistä. Eniten kuolonuhreja syntyi seuraavissa taisteluissa: 4.9.2018 armeija hyökkäsi Ambazonian separatisteja vastaan Yemngehin kaupungissa, Menchumin departementissa ja armeijan mukaan 27 separatistia sai surmansa. 17.9.2018 käydyissä taisteluissa hallitus sai separatisteilta hallintaansa Ambazonian leirin Njikwassa, Momon hallintoalueella. Tässä taistelussa kuoli arviolta 30 separatistitaistelijaa ja kaksi sotilasta haavoittui.¹⁰⁷ 12.11.2018 armeija taisteli Ambazonian separatistien kanssa Mbotin kaupungissa, Donga-Mantungin departementissa ja taisteluissa sai surmansa 26 ihmistä (lähde ei tarkenna keitä he olivat). Muut maakunnassa sattuneet turvallisuusvälikohtaukset olivat mellakoita ja mielenosoituksia (yht. kolme, joista yhdessä neljä kuolonuhria) sekä ”strategic development” -välikohtauksia (13, ei kuolonuhreja).¹⁰⁸

Nord-Ouestin maakunnan **Boyon** departementissa sattui tarkasteluajanjaksolla yhteensä 11 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 35 ihmistä. Näistä turvallisuusvälikohtauksista siviileihin kohdistuneita oli kolme ja niissä sai surmansa neljä ihmistä. Yhdessä tapauksessa separatistit tappoivat Belo Technical Schoolin naispuolisen tiedekunnan jäsenen, sillä he epäilivät tämän antaneen tietoja armeijalle. Eniten kuolonuhreja vaatinut välikohtausta oli turvallisuusjoukkojen ja Ambazonian separatistien välinen taistelu 22.11.2018 Fundongin kaupungissa, Boyon hallintoalueella. Turvallisuusjoukot tappoivat 22 separatistia, tuhosivat kolme kylää ja takavarikoivat merkittävän määrän aseita, ammuksia, viidakkoveitsiä, moottoripyöriä ja huumeita. Toinen paljon kuolonuhreja vaatinut turvallisuusvälikohtausta sattui Okussa, Belon hallintoalueella 21.10.2018, kun turvallisuusviranomaiset hyökkäsivät separatistien leiriin. Taisteluissa kuoli kahdeksan separatistia ja neljä sotilasta loukkaantui.¹⁰⁹

Buin departementissa sattui tarkasteluajanjaksona yhteensä 14 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa 50 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia oli seitsemän, ja niissä sai surmansa 12 ihmistä. 12.9.2018 Ambazonian separatistit ja turvallisuusviranomaiset ottivat yhteen Tadussa, Kumbon hallintoalueella. Paikallisten mukaan molemmat osapuolet menettivät taistelijoita, ja ACLED on kirjannut kuolonuhrien määräksi 10. Toinen useita kuolonuhreja vaatinut turvallisuusvälikohtausta sattui 1.10.2018 Jakirin hallintoalueella Kumbossa. ACLED:in mukaan kuolonuhreja oli 10. 1.-4.1.2019 välisenä aikana separatistien ja turvallisuusjoukkojen väliset taistelut kiihtyivät Kumbossa, Jakirin hallintoalueella sen jälkeen, kun presidentti Biya oli uudenvuodenpuheessaan vannonut eliminoivansa separatistit. Lähteiden mukaan taisteluissa sai surmansa ”lukuisia henkilöitä”, ACLED määritteli kuolleiden määräksi 10.¹¹⁰

Donga-Mantungin departementissa sattui tarkasteluajanjaksolla yhteensä 13 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 11 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita

¹⁰⁶ The Sun Cameroon 4.2.2019.

¹⁰⁷ ACLED 20.2.2019.

¹⁰⁸ ACLED 20.2.2019.

¹⁰⁹ ACLED 20.2.2019.

¹¹⁰ ACLED 20.2.2019.

turvallisuusvälikohtauksia oli kolme, ja niissä sai surmansa kaksi ihmistä.¹¹¹ Eniten kuolonuhreja vaatinut tapaus sattui 12.11.2018 Mbotin kaupungissa, Mbotin hallintoalueella, kun turvallisuusjoukkojen ja Ambazonian separatistien välisissä taisteluissa sai surmansa 26 ihmistä. 11.1.2019 yhteensä 21 separatistia sai surmansa turvallisuusjoukkojen ja Ambazonian separatistien välisissä taisteluissa Ndun hallintoalueella. 13.11.2018 Ndun hallintoalueella käydyissä taisteluissa sai surmansa 15 separatistia ja 14.11.2018 taisteluissa Nkambessa, Misajen hallintoalueella sai surmansa niin ikään 15 separatistia.¹¹²

Menchumin departementissa sattui tarkasteluajanjaksolla yhteensä 13 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 60 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia oli neljä, ja niissä sai surmansa seitsemän ihmistä. Eniten kuolonuhreja vaatinut tapaus sattui 4.9.2018, kun armeija hyökkäsi Ambazonian separatisteja kohtaan Yemngehin kaupungissa, Fungomin hallintoalueella ja surmasi 27 separatistia. 24.9.2018 separatistit hyökkäsivät armeijan tukikohtaan Essussa, Fungomin hallintoalueella. Taisteluissa kuoli 10 ihmistä, joista seitsemän oli sotilaita. 25.10.2018 turvallisuusjoukot saapuivat Essuun, jossa he polttivat useita taloja ja tappoivat neljä siviiliä, joiden joukossa oli myös sokea henkilö. 1.11.2018 separatistit ampuivat vahingossa 14-vuotiaan tytön Bafmengisa, Fungomin hallintoalueella, minkä vapaaehtoinen järjestyksenvalvojaryhmä kosti lynkkaamalla neljä separatistia.¹¹³

Mezamin departementissa sattui tarkasteluajanjaksolla yhteensä 58 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 71 ihmistä. Näistä turvallisuusvälikohtauksista siviileihin kohdistuneita oli 24 ja niissä sai surmansa 26 ihmistä. Esimerkiksi 6.2.2019 aikoihin sotilaiden kerrotaan raahanneen ainakin yhdeksän ihmistä kodeistaan ja ampuneen heidät *Travelers area* -nimisellä alueella Bamendassa. Lähteen mukaan tämä oli seurausta 1.9.2018 tapahtuneista Ambazonian joukkojen hyökkäyksistä ja ”lock-down” -ulkonaliikkumis- ja palvelunharjoittamiskielloista. Tarkastelujaksolla taisteluita oli Mezamin departementissa yhteensä 29, joissa sai surmansa yhteensä 105 ihmistä. Jotkut surmansa saaneista olivat siviilejä.¹¹⁴

Momon departementissa sattui tarkasteluajanjaksolla yhteensä seitsemän turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 76 ihmistä. Näistä turvallisuusvälikohtauksista siviileihin kohdistuneita oli kolme ja niistä kaksi johti yhteensä neljään kuolonuhriin. 5.11.2018 Ambazonian separatistit tappoivat Batibossa kaksi ihmistä, joita he syyttivät yhteistyöstä armeijan kanssa. 17.9.2018 armeijan joukot hyökkäsivät Acha Tuguin kylään tappaen kaksi miestä ja haavoittaen yhtä. Tarkasteluajanjaksona taisteluita oli neljä ja niissä sai surmansa yhteensä 72 ihmistä. Esimerkiksi 24.–25.11.2018 Ambazonian separatistit ottivat yhteen armeijan kanssa Batibon kaupungissa, Momossa sekä myös Ngo-Ketunjian departementissa sijaitsevassa Babungon kaupungissa (kts ala Ngo-Ketunjian departementti). Näissä taisteluissa sai surmansa yhteensä 65 siviiliä. Lähde ei tarkenna kuinka monta siviiliä sai surmansa kussakin kaupungissa. ACLED on jakanut kuolonuhrien määrän neljälle eri turvallisuusvälikohtaukselle. Toinen Momossa paljon kuolonuhreja vaatinut taistelu tapahtui 17.9.2018, kun armeijan kerrotaan hyökänneen ja ottaneen haltuunsa Ambazonian separatistien leirin Nijikwassa. Hyökkäyksessä sai surmansa arviolta 30 separatistia ja kaksi sotilasta haavoittui.¹¹⁵

Ngo-Ketunjian departementissa sattui tarkasteluajanjaksolla yhteensä 32 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 113 ihmistä. Näistä turvallisuusvälikohtauksista siviileihin kohdistuneita oli kuusi ja niissä sai surmansa kahdeksan

¹¹¹ ACLED 20.2.2019.

¹¹² ACLED 20.2.2019.

¹¹³ ACLED 20.2.2019.

¹¹⁴ ACLED 20.2.2019.

¹¹⁵ ACLED 20.2.2019.

ihmistä. Esimerkiksi 25.10.2018 armeijan sotilaat tappoivat kaksi siviiliä Barnalissa ja 24.9.2018 kaksi miestä Ndopissa. Taisteluita oli yhteensä 21, joissa sai surmansa yhteensä 105 ihmistä. Jotkut surmansa saaneista olivat siviilejä. Esimerkiksi 24.–25.11.2018 Ambazonian separatistit ottivat yhteen armeijan kanssa Babungon kaupungissa sekä myös Batibon kaupungissa, Momossa (kts yllä Momon departementti). Näissä taisteluissa sai surmansa yhteensä 65 siviiliä. Lähde ei tarkenna kuinka monta siviiliä sai surmansa kussakin kaupungissa. ACLED on jakanut kuolonuhrien määrän neljälle eri turvallisuusvälikohtaukselle.¹¹⁶

2.2.2. Sud-Ouestin maakunta

Sud-Ouestin maakunnan väestö oli vuoden 2015 arvion mukaan 1 553 400 asukasta¹¹⁷. Maakuntaan kuuluu kuusi departementtia: Fako, Kupe Manenguba, Lebialem, Manyu, Meme ja Ndian.¹¹⁸

Elokuussa 2018 separatistit jatkoivat hyökkäyksiään turvallisuusviranomaisia ja myös muita valtion edustajia ja perinteisiä johtajia vastaan. He myös polttivat taloja. Turvallisuusjoukot kostivat separatistien hyökkäykset ja tappoivat separatisteja. 12.8.2018 separatistit tappoivat Balondo Banangan ylipäällikön Ekondo Titissä, Sud-Ouestissa. Kesän lopulla jännitteet lisääntyivät Sud-Ouestissa Sud-Ouestin ja Nord-Ouestin asukkaiden välillä.¹¹⁹ 31.7.2018 Sud-Ouestin maakunnan pääkaupungin Buean pormestari järjesti mielenosoituksen, jossa separatisteja kehoitettiin vapauttamaan sieppaamansa Sud-Ouestin alueen päälliköt ja Nord-Ouestista tulleet separatisteja lähtemään Sud-Ouestin alueelta. Separatistit vapauttivat vankina pitämänsä päälliköt joitakin tunteja myöhemmin. Sud-Ouestin paikallisten asukkaiden mukaan separatistit olivat pääasiassa lähtöisin Nord-Ouestin maakunnasta.¹²⁰

Syyskuussa erilaiset turvallisuusvälikohtaukset jatkuivat Sud-Ouestin maakunnassa. 12.9.2018 separatistit sieppasivat Wotutu-Buean perinteisen johtajan. 19.9.2018 separatistit hyökkäsivät collegeen Sasse-Bueassa vahingoittaen opiskelijoita. 24.–27.9.2018 välisenä aikana turvallisuusjoukot tappoivat ainakin yhdeksän siviiliä Bueassa. 26.9.2018 separatistit tappoivat kaksi turvallisuusjoukkojen jäsentä Limbessä, Sud-Ouestissa.¹²¹ 7.9.2018 Bakassin lähellä, Sud-Ouestissa laivasto takavarikoi kolme venettä, jotka kuljettivat 43 palkkasoturia ja runsaasti rynnäkkökiväärejä. Viranomaisten mukaan palkkasoturit olivat matkalla tukemaan separatisteja.¹²² 10.9.2018 aseistautuneet separatistit hyökkäsivät lähelle tunnettua St. Joseph's College Sasse -koulua asemoituneita sotilaita vastaan Buean kaupungissa, mikä johti intensiiviseen tulitaisteluun separatistien ja turvallisuusjoukkojen välillä.¹²³ 24.9. ja 27.9.2018 ihmisoikeusjärjestöjen saamien tietojen mukaan valtion turvallisuusjoukkojen väitetään teloittaneen yhteensä yhdeksän miestä Bueassa.¹²⁴

17.10.2018 13-vuotias poika kuoli separatistien ja hallituksen sotilaiden välisessä taistelussa Myukassa, Sud-Ouestissa.¹²⁵ 20.11.2018 separatistit sieppasivat yhdeksän oppilasta ja opettajan koulusta Kumbassa, Sud-Ouestissa. 27.11.2018 separatistit sieppasivat anglofoniasianajajan ja

¹¹⁶ ACLED 20.2.2019.

¹¹⁷ Europa World Plus (online) [päiväämätön].

¹¹⁸ CVUC [päiväämätön]b.

¹¹⁹ International Crisis Group 8/2018.

¹²⁰ International Crisis Group 8/2018.

¹²¹ International Crisis Group 9/2018.

¹²² International Crisis Group 9/2018.

¹²³ AI 18.9.2018.

¹²⁴ HRW 17.1.2019.

¹²⁵ Journal du Cameroun 18.10.2018.

vapauttivat hänet seuraavana päivänä.¹²⁶ 7.12.2018 yksi siviili kuoli separatistien ja armeijan välisessä taistelussa Buea-Kumba -tiellä Sud-Ouestin maakunnassa.¹²⁷

3.1.2019 separatistit leikkasivat kuuden *Cameroon Development Corporationin* (CDC) työntekijän sormet Tikossa, Fakon departementissa, Sud-Ouestin maakunnassa.¹²⁸ YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumiston UNOCHA:n mukaan työntekijöiltä leikattiin sormien lisäksi myös varpaat rangaistuksena siitä, että he olivat rikkoneet aseellisten ryhmien asettamaa kieltoa ja työskennelleet kumiplantaasilla.¹²⁹ Samana päivänä separatistit polttivat anglofonipoliitikon ja pian pääministeriksi nimitettävän Dion Nguten talon Ekondo Titissä, Sud-Ouestin maakunnassa.¹³⁰ 15.1.2019¹³¹ separatistit sieppasivat yli 30 julkisilla kulkuvälineillä matkustanutta 30 siviiliä Edikissä, Sud-Ouestin maakunnassa.¹³² 3.2.2018 nigerialainen lääkäri tapettiin Edikissä, Kumban lähellä hänen ollessaan matkalla Bamendasta Kumba.¹³³ 6.2.2019 ainakin 15 ihmisen raportoitiin kuolleen Memessä, Sud-Ouestin alueella. 14 ihmisen kerrottiin kuolleen luoteihin torilla Bolessa, joka sijaitsee noin 20 km Kumbasta, Kumba-Ekondo Titi -tien varrella. Silminnäkijän mukaan sotilaat olivat saapuneet torille ampuen oikeilla ammuksilla ja ihmiset yrittivät paeta turvaan.¹³⁴ 11.2.2019 aseistetut miehet hyökkäsivät sairaalaan Kumban kaupungissa Sud-Ouestin maakunnassa ja polttivat sen maan tasalle. Hallitus syytti hyökkäyksestä separatisteja.¹³⁵

16.2.2019 tunnistamattomat aseistautuneet miehet sieppasivat 176 ihmistä Saint Augustinen Collegesta, Kumbon kaupungista. Siepattujen joukossa oli 170 opiskelijaa, yksi opettaja ja hänen kolme lastaan sekä kaksi koulun vartijaa. Siepatut vapautettiin seuraavana päivänä neuvottelujen jälkeen.¹³⁶ Kyseessä oli toistaiseksi suurin anglofonialueilla tapahtunut koulusieppaustapausta anglofonikriisin alettua. Human Rights Watch on syyttänyt välikohtauksesta separatisteja, mutta separatistit eivät ole vielä kommentoineet tapahtunutta. Separatistit väittävät, että hallitus on ollut aikaisempien sieppausten takana pyrkiessään vahingoittamaan separatistien mainetta.¹³⁷

ACLED-tietokannan mukaan Sud-Ouestin maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yhteensä 110 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 143 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia sattui yhteensä 52 ja niissä sai surmansa 85 ihmistä. Taisteluita oli 44, mielenosoituksia kaksi (ei kuolonuhreja), ”strategic development” -välikohtauksia 11 ja yksi väkivallaton alueen hallinnan muutos, kun armeija sai separatistien leiriin Ekona Mbengessä hallintaansa.¹³⁸ Maakunnan departementeista levottomin oli Fako, jossa sattui tarkasteluajanjaksona 64 turvallisuusvälikohtausta, joista 34 kohdistui siviileihin ja vaati 28 uhria. Kupe Manenguban departementin turvallisuusvälikohtauksista kohdistui siviileihin vain viisi, mutta niissä kuoli yhteensä 22 ihmistä.¹³⁹

Sud-Ouestin maakunnan **Fakon** departementissa sattui tarkasteluajanjaksona yhteensä 64 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa 60 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita

¹²⁶ International Crisis Group 11/2018.

¹²⁷ International Crisis Group 12/2018.

¹²⁸ International Crisis Group 1/2019.

¹²⁹ UNOCHA 2/2019, s. 2.

¹³⁰ International Crisis Group 1/2019.

¹³¹ Tai 16.1.2019.

¹³² l'Express 16.1.2019; International Crisis Group 1/2019.

¹³³ Journal du Cameroun 5.2.2019.

¹³⁴ Journal du Cameroun 6.2.2019.

¹³⁵ VOA 12.2.2019.

¹³⁶ BBC 18.2.2019.

¹³⁷ BBC 18.2.2019.

¹³⁸ ACLED 20.2.2019.

¹³⁹ ACLED 20.2.2019.

turvallisuusvälikohtauksia oli 34 ja niissä sai surmansa 28 ihmistä.¹⁴⁰ 27.9.2018 sotilaat ampuivat seitsemän miestä Bueassa. Todistajien mukaan miehet eivät olleet aseistautuneita, vaikka on epävarmaa olivatko he separatisteja. 14.10.2018 turvallisuusjoukot tappoivat Mutengessa neljä nuorta, joiden he epäilivät olleen separatisteja. Nuoret eivät kuitenkaan kantaneet aseita sotilaiden tappaessa heidät.¹⁴¹

Kupe Manenguban departementissa sattui tarkasteluajanjaksona yhteensä 12 turvallisuusvälikohtauksia, joissa sai surmansa 32 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia oli viisi ja niissä sai surmansa 22 ihmistä. Anglofonimielinen lähde Bareta News raportoi, että 10.10.2018 turvallisuusviranomaiset surmasivat 15 siviiliä Ekonassa, mutta tätä ei voitu varmistaa.¹⁴²

Lebialemin departementissa sattui tarkasteluajanjaksona kaksi turvallisuusvälikohtauksia, joista molemmat olivat taisteluita ja joista toisessa yksi ihminen sai surmansa.¹⁴³

Manyun departementissa sattui tarkasteluajanjaksona yhteensä 11 turvallisuusvälikohtauksia, joissa sai surmansa 48 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia oli neljä ja niissä sai surmansa 12 ihmistä. Sotilaiden kerrotaan hyökänneen Mbemen ja Moshien kyliin Bayangissa ja hyökkäyksissä sai surmansa yhteensä seitsemän siviiliä, joista viisi Moshiessa. Kahden kuolemaan johtaneen iskun tapahtumapaikka jäi epäselväksi, mutta tapahtumapaikaksi kirjattiin Mbeme. 27.9.2018 turvallisuusjoukot rynnäköivät siviilihenkilön taloon Bachuo Ntajissa, tappoivat talon omistajan ja hänen kaksi poikaansa. Sotilaat tappoivat myös erään toisen siviilin.¹⁴⁴ 6.2.2019 armeija tappoi 14 ihmistä Bolen torilla, Memessä.¹⁴⁵

Memen departementissa sattui tarkasteluajanjaksona yhteensä seitsemän turvallisuusvälikohtauksia, joissa sai surmansa 22 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia oli neljä ja niissä kuoli 15 ihmistä. Eniten kuolonuhreja vaatinut välikohtaus sattui 6.2.2019 Bolen torilla, Memen hallintoalueella, jossa armeija tappoi 14 ihmistä.¹⁴⁶

Ndianin departementissa sattui tarkasteluajanjaksona yhteensä 14 turvallisuusvälikohtauksia, joissa sai surmansa 28 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia oli viisi; niissä surmansa sai kahdeksan ihmistä. 10.–11.2.2019 välisenä yönä Ambazonian separatistit polttivat sairaalan Kumbassa, Ekondo Titin hallintoalueella tappaen neljä siviiliä. Useat potilaat ja hoitajat saivat palovammoja tulipalossa.¹⁴⁷

2.3. Centren maakunta

Centren maakunnan väkiluku oli 2015 arvion mukaan noin 4 159 500 asukasta¹⁴⁸ ja siihen kuuluu 10 departementtia: Haute-Sanaga, Lékié, Mbam et Inoubou, Mbam et Kim, Mefou et Afamba, Mefou et Akono, Mfoundi, Nyong et Kellé, Nyong et Mfoumou ja Nyong et So'o.¹⁴⁹

¹⁴⁰ ACLED 20.2.2019.

¹⁴¹ ACLED 20.2.2019.

¹⁴² ACLED 20.2.2019.

¹⁴³ ACLED 20.2.2019.

¹⁴⁴ ACLED 20.2.2019.

¹⁴⁵ ACLED 20.2.2019.

¹⁴⁶ ACLED 20.2.2019.

¹⁴⁷ ACLED 20.2.2019.

¹⁴⁸ Europa World Plus (online) [päivämätön].

¹⁴⁹ CVUC [päivämätön]e.

ACLED-tietokannan mukaan Centren maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yhteensä 21 turvallisuusvälikohtausta, joista yksi johti yhden ihmisen kuolemaan. 28.9.2018 poliisi hakkasi Yaounden yliopiston opiskelijan kuoliaaksi, kun tämä ei opetushenkilökunnan pyynnöstä ottanut hattua päästään. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia sattui yhteensä kuusi, mielenosoituksia ja mellakoita oli kahdeksan ja ”strategic development” -välikohtauksia seitsemän.¹⁵⁰

2.4. Littoralin maakunta

Littoralin maakunnan väkiluku oli vuoden 2015 arvion mukaan 3 355 000¹⁵¹ ja siihen kuuluu neljä departementtia: Mounjo, Nkam, Sanaga Maritime ja Wouri.¹⁵²

29.10.2018 Penda Mbokossa, Mounjon departementissa separatistit hyökkäsivät paikalliseen kouluun pakottaen opiskelijat ja opettajat pakenemaan, minkä jälkeen he sytyttivät kouluvälineitä tuleen. Kuolonuhreja ei raportoitu.¹⁵³ ACLED-tietokannan mukaan Littoralin maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yhteensä seitsemän turvallisuusvälikohtausta, jotka eivät vaatineet yhtään kuolonuhria. Yksi tapauksista oli siviileihin kohdistunutta väkivaltaa, kun turvallisuusjoukot vahingoittivat kolmea mielenosoittajaa 26.1.2018 pidetyn MRC-puolueen mielenosoituksen aikana Doualassa ja pidättivät 13 henkeä. Kaksi turvallisuusvälikohtauksista oli mielenosoituksia ja mellakoita ja neljä ”strategic development” -välikohtauksia.¹⁵⁴ 29.10.2018 epäillyt anglofoniseparatistit hyökkäsivät kouluun Penda-Mbokossa.¹⁵⁵ 27.–28.1.2019 turvallisuusjoukot hajottivat opposition mielenosoitukset useissa kaupungeissa ja käyttivät oikeita ammuksia mielenosoittajia vastaan Doualassa vahingoittaen ainakin kuutta ihmistä.¹⁵⁶ 18.2.2019 Mombon kaupungissa, Mounjon departementissa moottoripyörillä liikkuneet anglofoniseparatisteiksi epäillyt hyökkääjät tappoivat kaksi siviiliä yöaikaan tapahtuneessa iskussa.¹⁵⁷

2.5. Adamaouan maakunta

Adamaouan (Adamawan) maakunnan väkiluku oli 2015 arvion mukaan noin 1 201 000¹⁵⁸ ja siihen kuuluu viisi departementtia: Djérem, Faro et Déo, Mayo Banyo, Mbéré ja Vina.¹⁵⁹

ACLED-tietokannan mukaan Adamaouan maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yhteensä 7 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä 17 ihmistä. Siviileihin kohdistuneita turvallisuusvälikohtauksia sattui yhteensä neljä ja niissä sai surmansa 14 ihmistä. Taisteluja oli kolme. Eniten kuolonuhreja vaatinut tapaus oli 11 ruumiin löytyminen joesta Yarangista, Mberen hallintoalueelta 14.1.2019. Samaa aikaan raportoitiin tunnistamattomien aseistautuneiden ryhmien tekemistä sieppauksista.¹⁶⁰ 22.12.2018 aseistautuneet miehet sieppasivat ja myöhemmin tappoivat kaksi miestä Maberissa, Djeremin

¹⁵⁰ ACLED 20.2.2019.

¹⁵¹ Europa World Plus (online) [päiväämätön].

¹⁵² CVUC [päiväämätön]g.

¹⁵³ Journal du Cameroun 30.10.2018.

¹⁵⁴ ACLED 20.2.2019.

¹⁵⁵ International Crisis Group 10/2018.

¹⁵⁶ International Crisis Group 1/2019.

¹⁵⁷ Cameroon Info 20.2.2019.

¹⁵⁸ Europa World Plus (online) [päiväämätön].

¹⁵⁹ CVUC [päiväämätön]d.

¹⁶⁰ ACLED 20.2.2019.

alueella. 24.12.2018 aseistautuneet miehet sieppasivat Yokotodoun kylän perinteisen johtajan Vinan departementissa.¹⁶¹

2.6. Estin maakunta

Estin maakunnan väkiluku oli 2015 arvion mukaan 835 700 asukasta¹⁶² ja siihen kuuluu neljä departementtia: Boumba et Ngoko, Haut Nyong, Kadey ja Lom et Djérem.¹⁶³ ACLED-tietokannan mukaan Estin maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yksi turvallisuusvälikohtaus, jossa tuntematon aseistautunut ryhmä hyökkäsi Ngaounderesta Yaoundeen kulkevaan junaan Goyoumin asemalla 25.1.2019. Hyökkäyksestä ei aiheutunut kuolonuhreja eikä kukaan tietävästi loukkaantunut.¹⁶⁴

2.7. Nordin maakunta

Nordin maakunnan väkiluku oli 2015 arvion mukaan 2 442 600 asukasta ja siihen kuuluu neljä departementtia: Bénoué, Faro, Mayo Louti ja Mayo Rey.¹⁶⁵ ACLED-tietokannan mukaan Nordin maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yksi turvallisuusvälikohtaus. Kyseessä oli Garouassa, Benouen hallintoalueella järjestetty mielenosoitus, josta ei aiheutunut yhtään kuolonuhria.¹⁶⁶

2.8. Ouestin maakunta

Ouestin maakunnan väkiluku oli 2015 arvion mukaan 1 921 600¹⁶⁷ asukasta ja siihen kuuluu kahdeksan departementtia: Bamboutos, Haut Nkam, Hauts Plateaux, Koung Khi, Menoua, Mifi, Ndé ja Noun.¹⁶⁸ ACLED-tietokannan mukaan Ouestin maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yhteensä 17 turvallisuusvälikohtausta, joissa sai surmansa yhteensä viisi ihmistä. Tapauksista neljä oli siviileihin kohdistunutta väkivaltaa, jonka seurauksena kolme ihmistä sai surmansa kolmessa eri tapauksessa. Taisteluita oli yksi, ”strategic development” -tapahtumia kaksi ja mielenosoituksia/mellakoita 10, joista yksi mellakka 25.12.2018 johti kahden, Bangourainin kylään jo toistamiseen hyökänneen epäillyn separatistin kuolemaan. Separatistit olivat hyökänneet kylään kaksi päivää aiemmin ja tappaneet vartijan, siepanneet 15 ihmistä ja polttaneet 86 kotia¹⁶⁹

2.9. Sudin maakunta

Sudin maakunnan väkiluku oli 2015 arvion mukaan 749 900 asukasta¹⁷⁰ ja siihen kuuluu neljä departementtia: Dja et Lobo, Mvila, Océan ja Vallée du Ntem.¹⁷¹ ACLED-tietokannan mukaan Sudin maakunnan alueella sattui syyskuun 2018 ja helmikuun 2019 välisenä aikana (1.9.2018–20.2.2019) yksi turvallisuusvälikohtaus, joka ei vaatinut yhtään kuolonuhria. 25.12.2018

¹⁶¹ International Crisis Group 12/2018.

¹⁶² Europa World Plus (online) [päiväämätön].

¹⁶³ CVUC [päiväämätön]f.

¹⁶⁴ ACLED 20.2.2019.

¹⁶⁵ CVUC [päiväämätön]h.

¹⁶⁶ ACLED 20.2.2019.

¹⁶⁷ Europa World Plus (online) [päiväämätön].

¹⁶⁸ CVUC [päiväämätön]i.

¹⁶⁹ ACLED 20.2.2019.

¹⁷⁰ Europa World Plus (online) [päiväämätön].

¹⁷¹ CVUC [päiväämätön]j.

moottoripyörätaksit sulkivat Kienke-sillan ja Kribin satamaan johtavan tien ja ottivat yhteen poliisin kanssa.¹⁷²

3. Väestöryhmät, joilla on korostunut riski joutua vakavien oikeudenloukkausten kohteeksi

3.1. Toimittajat

Toimittajat, ja erityisesti anglofonikriisistä raportoivat, kohtaavat jatkuvasti häirintää ja pidätyksiä.¹⁷³ Itsenäiset ja hallintoa kohtaan kriittiset toimittajat joutuvat työnsä vuoksi usein painostuksen kohteiksi ja heillä on riski joutua pidätetyiksi tai vangituiksi.¹⁷⁴ Kunnianloukkaus on Kamerunissa rikos ja kansallinen viestinnänsäätelyneuvosto *National Communications Council* (CNC) on tunnettu toimittajien ja julkaisujen häiritsemisestä. Vuonna 2018 hallitus jatkoi anglofoniprotesteista uutisoinnin tiukkaa valvontaa.¹⁷⁵ Toimittajat ilman rajoja -järjestön mukaan viranomaiset ovat ”luoneet [Kameruniin] pelon ja itsesensuurin ilmapiiriin”.¹⁷⁶ Anglofonikriisi on johtanut separatistisen median syntyyn vastalauseena virallisten tiedotuskanavien anglofonialueen tapahtumista kertovan uutisoinnin vähäisyydelle.¹⁷⁷

Vuonna 2017 pidätetty radiotoimittaja Mancho Bibixy tuomittiin toukokuussa 2018 15 vuoden vankeusrangaistukseen. Bibixy oli kannattanut anglofonien vaatimuksia ja kritisoinut hallituksen toimintaa. Lokakuussa 2018 toimittaja Michel Biem Tong pidätettiin ja häntä vastaan nostettiin syytteet ”terrorismin ihannoimisesta” sen jälkeen, kun hän oli raportoinut anglofonialueiden kriisistä. Hänet vapautettiin myöhemmin yhdessä 288 muun anglofonikonfliktin vuoksi pidätetyn kanssa, jotka presidentti armahti. Muut konfliktista raportoineet toimittajat olivat kuitenkin vuoden 2018 lopussa yhä vangittuina.¹⁷⁸

28.1.2019 Kaksi *Le Jour* -päivälehdelle työskentelevää toimittajaa Théodore Tchopa ja David Eyengue pidätettiin heidän osallistuttuaan kokoukseen oppositiojohtaja Maurice Kamton läheisen tukijan kotona. Toimittajat olivat lähteen mukaan olleet tilaisuudessa työtehtävissä, mutta poliisi oli sekoittanut heidät opposition tukijoihin. Heidät siirrettiin poliisin päämajaan Yaoundéssa.¹⁷⁹

3.2. Hallituksen vastustajat ja ihmisoikeusaktivistit

Opposition edustajat kohtaavat Kamerunissa jatkuvaa häirintää, uhkailuja ja pidätyksiä.¹⁸⁰ Viranomaiset rajoittivat kokoontumisenvapauksia lokakuun 2018 presidentinvaalien jälkeen esimerkiksi hajottamalla mielenosoituksia väkivaltaisesti. Lukuisia opposition kannattajia pidätettiin mielenosoitusten yhteydessä ja niiden jälkeen ainakin 21.10.2018,¹⁸¹ 27.10.2018¹⁸² ja 6.11.2018.¹⁸³ Marraskuussa viranomaiset pidättivät Yaoundéssa yli 20 mielenosoittajaa, jotka väittivät Maurice Kamton voittaneen presidentinvaalit.¹⁸⁴

¹⁷² ACLED 20.2.2019.

¹⁷³ Freedom House 4.2.2019.

¹⁷⁴ Ks. esim. RSF 29./30.1.2019; BBC 22.1.2019; RSF 31.1.2019; RSF 16.1.2019.

¹⁷⁵ Freedom House 4.2.2019.

¹⁷⁶ BBC 22.1.2019.

¹⁷⁷ BBC 22.1.2019.

¹⁷⁸ Freedom House 4.2.2019.

¹⁷⁹ RSF 30.1.2019.

¹⁸⁰ Freedom House 4.2.2019.

¹⁸¹ International Crisis Group 10/2018.

¹⁸² International Crisis Group 10/2018.

¹⁸³ International Crisis Group 11/2018.

¹⁸⁴ Freedom House 4.2.2019.

26.–28.1.2019 turvallisuusjoukot hajottivat ylivoimaisesti väkivaltaa käyttäen opposition mielenosoitukset useissa kaupungeissa haavoittaen ainakin kuutta ja pidättäen arviolta 200 mielenosoittajaa.¹⁸⁵ Mielenosoitusten seurauksena 28.1.2019 oppositiojohtaja Maurice Kamto sekä muita merkittäviä opposition jäseniä, kuten Albert Dzongang, Christian Penda Ekoka, Alain Fogue ja Célestin Djamen pidätettiin Doualassa. Pidätysten motiivi vaikuttaa poliittiselta.¹⁸⁶ Mielenosoittajat olivat vaatineet muun muassa presidentinvaalien äänten uudelleenlaskentaa. Ihmisoikeusjärjestö Human Rights Watchin (HRW) saamien todistajanlausuntojen, media raporttien, video-otosten ja kuvien mukaan turvallisuusviranomaisien vastaus mielenosoitukseen oli kovakourainen ja kohdistui mielenosoittajiin. Mielenosoituksen alettua poliisi oli käyttänyt kyynelkaasua ja kumiluoteja hajottaakseen väkijoukon.¹⁸⁷ Yhtä journalistia puukotettiin Yaoundéssa tämän raportoidessa mielenosoituksista.¹⁸⁸ Opposition mukaan samaan aikaan kymmeniä opposition kannattajia pidätettiin mielivaltaisesti useissa muissa kaupungeissa saman viikonloppuna järjestetyissä mielenosoituksissa. 47 ihmistä oli HRW:n lausunnon julkaisuhetkellä yhä vangittuina Bafoussamissa. Viestintäministeri René Emmanuel Sadin mukaan mielenosoittajat olivat yrittäneet luoda epävakautta.¹⁸⁹

HRW:n saamien tietojen mukaan oppositiojohtaja Maurice Kamtoa voidaan syyttää kansannoususta, vihollisuuksista kotimaata kohtaan, rikollisista yhteyksistä, julkisen rauhan häiritsemisestä, kapinoinnista, ryhmäkapinoinnista sekä kansannousuun yllyttämisestä. HRW:n mukaan tammikuun 26 päivän mielenosoitusten jäljiltä jopa 200 ihmistä on pidätettynä: suurin osa MRC-puolueen kannattajia.¹⁹⁰ 28 muuta Kamton MRC-puolueen jäsentä on syytettynä samoista rikkomuksista kuin Kamto. Kamtoa vastaan on nostettu syytteet sotilasoikeudessa ja mikäli hänet katsotaan syylliseksi, hän voi saada kuolemanrangaistuksen.¹⁹¹ Kamto ja hänen vangitut kannattajansa aloittivat nälkälakon päivä sen jälkeen, kun he kuulivat syyteistä.¹⁹²

Kamton syytteiden käsitteleminen sotilasoikeudessa on herättänyt kritiikkiä ja se on samalla merkki lisääntyneestä kansalaisvapauksien rajoittamisesta. International Crisis Groupin tutkijan Hans de Marien mukaan Kamton syytteet voivat lisätä etnisiä ja yhteiskunnallisia jännitteitä ja siten myös sisällissodan riskiä: *"The anger and bitterness from opposition members and civil society groups is more and more expressing itself along ethnic lines between the Beti tribe of [president] Paul Biya and the Bamileke tribe of Maurice Kamto."*¹⁹³

Anglofoniaktivistit ovat kohdanneet häirintää, väkivaltaa sekä pidätyksiä aktivistisen toimintansa vuoksi. Toukokuussa 2018 kuusi aktivistia tuomittiin vankeuteen terrorismista.¹⁹⁴ Mielenosoituksia on tukahdutettu anglofonialueilla vuonna 2018: esimerkiksi maaliskuussa yli 100 *Cameroon People's Party* -puolueeseen (CPP) kuuluvaa naista vangittiin useiksi päiviksi heidän järjestettyään mielenosoituksen, jonka aiheena oli anglofonialueiden humanitaarinen kriisi. Ennen lokakuun ensimmäistä päivää, jota anglofoniseparatistit pitävät symbolisena "itsenäisyyspäivänään", anglofonialueille asetettiin 48 tunnin ulkonaliikkumiskielto ja yli neljän hengen kokoontumiset kiellettiin.¹⁹⁵

¹⁸⁵ International Crisis Group 1/2019.

¹⁸⁶ HRW 30.1.2019; AI 29.1.2019.

¹⁸⁷ HRW 30.1.2019.

¹⁸⁸ ACLED 5.2.2019.

¹⁸⁹ HRW 30.1.2019.

¹⁹⁰ HRW 30.1.2019.

¹⁹¹ RFI/Afrique 13.2.2019.

¹⁹² VOA 1.2.2019.

¹⁹³ RFI/Afrique 13.2.2019.

¹⁹⁴ Freedom House 4.2.2019.

¹⁹⁵ Freedom House 4.2.2019.

Separatistit ja Boko Haramin taistelijat ja sellaisiksi epäilty sekä terroristijärjestön tukemisesta epäilty henkilöt joutuvat usein valtion turvallisuusjoukkojen oikeudenloukkausten kohteeksi.¹⁹⁶ Bamendassa (Nord-Ouest) asuvan kamerunilaisen toimittajan Peter Tahin mukaan turvallisuusjoukkojen epäilty henkilön kuulumisesta separatisteihin voivat herätä esimerkiksi siitä, että henkilö näyttää epäsiistiltä, mikä voi viitata siihen, että henkilö on ollut separatistien koulutusleirillä läheisillä pensaistoalueilla. Myös marihuanan polttaminen ja rastat on yhdistetty separatisteihin, kuin myös punainen ja musta väri. Urheilullisen näköisiä miehiä saatetaan myös epäillä taistelijoiksi.¹⁹⁷

Uskonnonvapaus on rajoitettua maan pohjoisilla alueilla, joilla terroristijärjestö Boko Haram on läsnä. Järjestö on tehnyt väkivaltaisia hyökkäyksiä palvontapaikkoihin.¹⁹⁸ Roomalaiskatolista papistoa, seurakuntalaisia sekä tiloja vastaan on tehty anglofonikonfliktiin yhteydessä olevia väkivaltaisia hyökkäyksiä. Pappeja on murhattu ja vangittu ja katolilainen alakoulu poltettu Bamessingissa.¹⁹⁹

Frontline Fighters for Citizens Interests -kansalaisjärjestön (FFCI) puheenjohtajan, ihmisoikeusaktivisti Franklin Mowhan kerrotaan kadonneen 6.8.2018 Sud-Ouestin alueelle suuntautuneen työmatkansa aikana. Mowhan lähipiiri pelkää tämän joutuneen armeijan ratsian kohteeksi ja kadonneen tahdonvastaisesti.²⁰⁰

3.3. Opettajat ja opiskelijat

Kamerunin anglofonikriisi sai alkunsa englanninkielisten opettajien, lakimiesten sekä ammattiyhdistys- ja ihmisoikeusaktivistien aloittamista mielenosoituksista ja työnseisauksista,²⁰¹ joiden seurauksena separatistiset ryhmittymät pyrkivät hyödyntämään tilannetta lamaannuttamalla Anglofonialueen opetussektorin toiminnan: Anglofoni-ekstremistien tavoitteena oli saada opettajat jatkamaan lakkoja ja pitää koulut suljettuina.²⁰² Anglofonikriisin alettua alueen itsenäisyyden puolesta taistelevat separatistit ovat toteuttaneet lukuisia kouluihin ja muihin opetuslaitoksiin kohdistuneita iskuja ja pahoinpidelleet ja tappaneet niissä työskenteleviä rehtoreita, opettajia ja opiskelijoita. Esimerkiksi vuoden 2017 tammi-syyskuun välisenä aikana yli 30 koulua tuhottiin, usein polttamalla.²⁰³ Vuoden 2018 aikana raportoitiin niin ikään lukuisia kouluihin kohdistuneita iskuja ja hyökkäyksiä.²⁰⁴

YK:n toukokuussa 2018 julkaiseman arvion mukaan noin 42 500 lasta ja nuorta ei voinut käydä koulua anglofonialueella koulujen olleessa suljettuina. Useimmat koulut pysyivät suljettuina koko vuoden 2018.²⁰⁵ Opettajien ammattiryhmä sekä koululaiset ja opiskelijat ovat joutuneet aseellisten ryhmittymien taistelutoiminnan taktiseksi välikappaleeksi ja vuonna 2018 sekä alkuvuodesta 2019 uutisoitiin useista opettajiin, rehtoreihin ja koulunjohtajiin sekä opiskelijoihin kohdistuneista sieppauksista ja kuolemaan johtaneita väkivaltaisuuksista ja tapoista.²⁰⁶

¹⁹⁶ HRW 17.1.2019; AI 18.9.2018; Freedom House 4.2.2019.

¹⁹⁷ Tah/BBC 15.11.2018; BBC 19.11.2018.

¹⁹⁸ Freedom House 4.2.2019.

¹⁹⁹ Freedom House 4.2.2019.

²⁰⁰ AI 13.9.2018.

²⁰¹ Tarkempaa tietoa Kamerunin anglofonikriisin taustoista maatietopalvelun vastauksesta: "Kamerun / Anglofonien ja frankofonien välinen konflikti (6.4.2018)".

²⁰² HRW 17.1.2019.

²⁰³ AI 22.2.2018.

²⁰⁴ Esim. HRW 17.1.2019; AI 22.2.2018; MUITA!!!

²⁰⁵ HRW 17.1.2019.

²⁰⁶ HRW 17.1.2019; AI 22.2.2018; International Crisis Group 9/2018; Journal du Cameroun 30.10.2018; International Crisis Group 11/2018; BBC 18.2.2019.

3.4. Etniset vähemmistöt

Kamerunissa on eri arvioiden mukaan 200–350 eri etnistä ryhmittymää tai heimoa²⁰⁷, jotka kuuluvat laajempiin etnisiin ryhmiin. Eri lähteet jaottelevat väestöryhmät eri tavoin.

Joidenkin lähteiden mukaan suurimmat etniset ryhmät ovat bantuheimoihin kuuluvat, maan keski- ja eteläosissa elävät beti-fangit (n. 19,6 % väestöstä), bamileke-bamounit (n. 18,5 %), doualaloumodu-bassat (n. 14,7 %) sekä fulanit (*peul*), joita on noin 9,6 % väestöstä. Näiden jälkeen tulevat tikarit, mandarar, makat, chambat, mbumit ja haussat.²⁰⁸

Maantieteellisesti tarkasteltuna eteläisillä metsäalueilla elää eniten Afrikan alkuperäiskansoiksi luokiteltaviin bantuheimoihin kuuluvia ryhmiä; myös toiseen alkuperäisheimoon, pygmeihin, kuuluvia elää Kamerunin syrjäisemmissä osissa. Bantuheimot keskittyvät maan eteläosiin, niiden asuttamista alueista pohjoiseen elää puolibantuiksi kutsuttuja heimoja kuten bamilekeja, joita asuu eri puolilla Kamerunia. Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä monipuolisemmaksi etnisten ryhmien osuus muuttuu. Maan pohjoisosissa asuu muun muassa sudanilaislähtöisiä hamiitti-fulaneja (kutsutaan myös nimellä *fulbe*) sekä shuwa-arabja (engl. *Arab Choa* tai *Shuwa Arab*).²⁰⁹

Toisen luokittelutavan mukaan Kamerunin läntisillä ylämailla elää bamilekeja, bamouneja ja tikareita; tämän väestöryhmän osuus on noin 31 % kamerunilaisista.²¹⁰ Maan pohjoisosia asuttavat islaminuskoiset fulanit sekä animistisia uskontoja harjoittavat kirdit; näiden ryhmien osuus on noin 21 % maan väestöstä.²¹¹

Kamerunin väestö jakautuu epätasaisesti maan eri osiin: merkittävimmät väestökeskittymät ovat maan länsiosissa; maan keski- ja eteläosassa, jossa muun muassa pääkaupunki Yaoundé sijaitsee; sekä pohjoisen savannialueella. Eri osissa elävien väestöryhmien välillä vallitsee merkittävä uskonnollinen ja sosiaalinen jako: maan etelä- ja länsiosissa elävät ovat olleet eurooppalaisen kolonialismin ja kristinuskon vaikutuspiirissä, kun taas pohjoisen muslimi- ja animistisia uskontoja harjoittava väestö on pysynyt perinteisen elämäntavan piirissä. Kamerunin hallitus on pyrkinyt vähentämään sosiaalista ja taloudellista kuilua maan pohjois- ja eteläosien välillä, mutta erot ovat edelleen merkittäviä.²¹²

Anglofoniväestön oikeuksien toteutumisen ongelmien lisäksi jotkin etniset ryhmät kuten bamileket jäävät usein poliittisen elämän ulkopuolelle ja heidän intressinsä ovat vain heikosti edustettuina maan vaaleilla valituissa viranomaisissa.²¹³ Bertelsmann Stiftung -säätiön ”Transformation Index” -vuosiraportin 2018 mukaan Kamerunissa vallitsee jossain määrin etnisten ryhmien ja yhteisöjen välinen epäluottamuksen ilmapiiri. Esimerkiksi useimmat Kamerunissa toimivat järjestöt ja poliittiset ryhmittymät muodostuvat usein tietyn etnisen ryhmän edustajista. Tiedetyt etniset ryhmät ja heimot ovat aliedustettuina valtion virkamiehissä, poliittisissa rakenteissa, yliopistoissa sekä kirkon piirissä. Valtion harjoittama ”kansallista yhtenäisyyttä” tukeva alueellinen ja etninen vallanjako toimii BTI-raportin mukaan vallankäytön välineenä ja korostaa entisestään ensisijaisia etnisiä identiteettejä ja jakolinjoja. Näin tarkasteltuna anglofonikriisin taustalla vaikuttaisivat ennen kaikkea poliittiset ja identiteetti- eivät niinkään kieli- ja kulttuuritekijät. Säätiön mukaan hallituksen ”hajota ja hallitse” -politiikka on onnistunut, sillä eri ryhmien välistä solidaarisuutta ei juurikaan ole havaittavissa. Etnisen, alueellisen tai uskonnollisen identiteetin korostaminen onkin tavallista

²⁰⁷ IPS 30.10.2006; Editions 2015 [päiväämätön].

²⁰⁸ Leclerc / CEFAN / ULaval 23.10.2018.

²⁰⁹ Clarke / Europa World Plus (online) [päiväämätön].

²¹⁰ CIA World Factbook 21.2.2019; World Population Review 3.10.2018.

²¹¹ CIA World Factbook 21.2.2019; World Population Review 3.10.2018; Leclerc / CEFAN / ULaval 23.10.2018.

²¹² Clarke / Europa World Plus (online) [päiväämätön].

²¹³ Freedom House 4.2.2019.

yksityisissä ja julkisissa keskusteluissa, ja sillä pyritään tuomaan esiin joko epäiltyä rakenteellista ja yhteiskunnallista syrjintää tai tiettyjen etnisten ryhmien suosintaa.²¹⁴

Anglofonivähemmistön ja ranskankielisen enemmistön välisten jännitteiden lisäksi tällä hetkellä ei ole tiedossa merkittäviä etnisten ryhmittymien välisiä aseellisia konflikteja. Joidenkin lähteiden mukaan anglofonialueella toimivien kapinallisryhmien toiminnan taustalla saattaa vaikuttaa myös etnisten ryhmien välinen resurssikilpailu²¹⁵, mutta useimpien asiantuntijalähteiden mukaan kyse on ennen kaikkea kieliryhmien välisen epätasa-arvon aiheuttamista väkivaltaisuuksista eikä varsinainen etnisyys ole noussut tätä raporttia varten läpikäydyissä uutis- ja asiantuntija-analyyseissä kynnyskysymykseksi.

3.5. Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt

Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen tilannetta Kamerunissa on käsitelty laajemmin Maatietopalvelun raportissa: ”Kamerun/ Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt, LGBTI-oikeudet” (päivätty 16.7.2018).

Kamerunin rikoslaissa kriminalisoidaan samaa sukupuolta olevien väliset seksuaaliset suhteet, joista voidaan rangaista viiden vuoden vankeusrangaistuksella. Poliisit ja santarit pidättävät ja ahdistelevat sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluviksi epäilemiään henkilöitä. Esimerkiksi huhtikuussa 2018 poliisi pidätti neljä HIV-valistusjärjestö AJO:ssa työskentelevää ihmisoikeusaktivistia sekä toimitilojen vartijan. Pidätetyt viettivät viikon vankilassa syytettynä erilaisista homoseksuaalisuuteen liittyvistä rikkomuksista, minkä jälkeen he vapautuivat asianajajan avulla. Kamerunilaiset ihmisoikeusjärjestöt raportoivat ainakin 25 muun miehen ja kahden naisen joutuneen pidätetyiksi homoseksuaalisuuteen liittyvistä rikkomuksista vuoden 2018 ensimmäisen puolikkaan aikana. Järjestöt raportoivat lisäksi useita LGBT-ihmisiin kohdistuneita pahoinpitelyitä.²¹⁶

3.6. Naiset ja lapset

Sukupuolten välinen tasa-arvo toteutuu vain heikosti Kamerunissa. Bertelsmann Stiftung -säätiön vuosiraportin 2018 mukaan sukupuolten välinen epätasa-arvo on lisääntynyt viimeisten viiden vuoden tarkastelujaksolla: tasa-arvoa mittaava ”Gender Equality Index” -arvo oli saavuttanut pohjalukeman vuonna 2014: 0,587. Viimeisimmän raportin (2019) mukaan arvo oli 0,568. Koulutus on yksi keskeisistä epätasa-arvon foorumeista. Esimerkiksi kansallista koulunkäynti- ja lukutaidon astetta arvioitaessa maaseudulla asuvat köyhien perheiden tytöt ovat heikoimmassa asemassa ja jäävät todennäköisimmin peruskoulutuksen ulkopuolelle.²¹⁷

Naisiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta säädetään Kamerunin rikoslaissa: raiskauksesta²¹⁸ voidaan määrätä 10 vuoden vankeusrangaistus, mutta käytännössä poliisit ja tuomioistuimet tutkivat ja nostavat syytteitä vain harvoissa raiskaustapauksissa. Yhdysvaltain ulkoasiainministeriön (US DoS) ihmisoikeuksien toteutumista Kamerunissa vuonna 2017 tarkastelevassa raportissa todetaan, että syynä vähäisiin raiskaustutkintoihin ja -tuomioihin saattoi olla myös näiden rikosten aliraportointi. Rikoslaissa ei ole erikseen aviopuolison raiskauksen kriminalisoivaa pykälää. Myöskään perheväkivaltaa ei kriminalisoida eksplisiittisesti, joskin pahoinpitely (*assault*) on säädetty rangaistavaksi vankeudella ja sakkorangaistuksella.²¹⁹

²¹⁴ BTI 2018, s. 13; s. 25.

²¹⁵ Landinfo 12.7.2018; Daily Nation 20.2.2018.

²¹⁶ HRW 17.1.2019.

²¹⁷ BTI 2018, s. 14–15.

²¹⁸ Myös miehiin kohdistuvasta.

²¹⁹ US DoS 20.4.2018.

Kamerunin kansallisesta turvallisuudesta vastaava viranomainen (DGSN / the General Delegation of National Security) ja YK:n tasa-arvojärjestö UN Women ovat pyrkineet ehkäisemään raiskauksia ja muuta sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa (gender-based violence, GBV) esimerkiksi kouluttamalla paikallispoliiseja naisten ja lasten lakisääteisistä oikeuksista. Vuonna 2017 toteutetun koulutushankkeen seurauksena perustettiin neljä ”gender desk” -erikoisyksikköä Boko Haramin vaikutusalueelle Extrême-Nordin provinssiin. Yksiköt toimivat Diamaren, Mayo-Tsanagan, Mayo-Savan ja Logone-et-Charin departementeissa.²²⁰

Muita naisiin ja tyttöihin kohdistuvia oikeudenloukkauksia ovat US DoS:in mukaan naisten ja tyttöjen sukuelinten silvonta ja leikkaaminen (FGM/C)²²¹ sekä muut naisiin kohdistuvat haitalliset perinteet ja traditiot kuten naisten naittaminen kuolleen miehensä sukulaisille sekä yleinen seksuaalinen ahdistelu ja häirintä, joka on häirinnän kieltävästä lainsäädännöstä huolimatta yleinen ja laajalle levinnyt ongelma. Lisäksi naisia syrjitään oikeuskäytännöissä ja -toimissa kuten maanomistuksessa.²²² Maan hallituksen tasa-arvoa parantamaan pyrkivistä toimista huolimatta myös naisten poliittinen osallistuminen on edelleen selvästi miehiä heikompaa: maan Kansalliskokouksen edustajista 31 % on naisia; senaattoreista naisia on vain 26 %. Vuonna 2018 rekisteröidyistä äänestäjistä vain noin 30 % oli naisia.²²³

Naiset ja lapset ovat joutuneet anglofonikonfliktissa molempien konfliktin osapuolten suorittamien oikeudenloukkausten kohteeksi.²²⁴ Naisiin kohdistuva väkivalta lisääntyi Equal Times -julkaisun mukaan vuoden 2018 aikana. Julkaisussa viitataan Human Rights Watchin raporttiin heinäkuulta 2018, jonka mukaan naisiin kohdistuneita oikeudenloukkauksia on raportoitu anglofonikriisin aikana eri puolilla maan anglofoniprovinseja. Oikeudenloukkauksiin ovat HRW:n mukaan syyllistyneet konfliktin kaikki osapuolet: sekä hallituksen joukot että aseelliset kapinalliset ja separatistiryhmittymät.²²⁵

Naiset ja lapset joutuvat Kamerunin anglofonikonfliktissa usein nimenomaan seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön kohteeksi. Paetessaan yöllisiä ammuskeluja naiset ovat paikallisten järjestöjen mukaan joutuneet harjoittamaan seksiä taistelijoiden kanssa saadakseen suojelua tai ravintoa ja välttyäkseen itseensä ja perheeseensä kohdistuvilta kostotoimilta. Paikallisen feministisen aktivistijärjestön WFAC:n (*Women For a Change*) mukaan 13–14 tyttöä saattaa asua samassa huoneessa, josta kukin vuorollaan poistuu tarjoamaan seksuaalisia palveluksia miehille saadakseen ruokaa itselleen ja muille tytöille. Myös lukuisia raiskauksia on ilmoitettu, mutta todennäköisesti todellisten raiskaustapauksien lukumäärä on huomattavasti ilmoitettua suurempi. Yksi eniten julkista huomiota saaneista tapauksista sattui heinäkuussa 2018 armeijan tarkastuspisteellä Bamendassa. 17-vuotias nuori äiti joutui hallituksen sotilaan raiskaamaksi. Lokakuussa 2018 asia oli oikeuden käsittelyssä.²²⁶

Sud-Ouestin alueella lukuisia kyliä on tuhottu ja poltettu maan tasalle, mikä on pakottanut paikalliset asukkaat lähtemään kodeistaan ja pakenemaan lähipensaistoihin tai maan sisäisesti turvallisemmille alueille. Jotkut naiset ovat joutuneet separatistiryhmittymiin liittyneiden puolisoitensa hylkäämiksi, ja arvion mukaan noin 68 % Kamerunin sisäisesti siirtymään joutuneista on naisia. Equal Times -julkaisun mukaan konfliktialueilla elävillä naisilla on

²²⁰ US DoS 20.4.2018.

²²¹ US DoS:in (20.4.2018) mukaan FGM/C on edelleen ongelma Kamerunissa, vaikka sen esiintyvyys on vähäistä. Sukuelinten silpomista ja leikkaamista tapahtui erityisesti maan syrjäseuduilla Extrême-Nordin, Eastin sekä Sud-Ouestin provinseissa sekä shawa (*choa*) ja ejagham -heimojen keskuudessa.

²²² US DoS 20.4.2018.

²²³ Freedom House 4.2.2019.

²²⁴ Equal Times 3.10.2018.

²²⁵ Equal Times 3.10.2018; HRW 19.7.2018.

²²⁶ Equal Times 3.10.2018.

vaikeuksia paitsi elannonhankinnassa, myös naisten terveyteen liittyvien lääkkeiden ja esimerkiksi kuukautissuojien saamisessa. Kumbassa toimivan AMEF (*Authentique Memorial Empowerment Foundation*) -ihmisoikeusjärjestön edustajan mukaan naisten tilanne on ”surkea”.²²⁷

Uutislähteiden mukaan Ambazonian itsenäisyyden puolesta taistelevissa aseellisissa ryhmittymissä on myös naistaistelijoita.²²⁸ Naisia värvätään aseellisiin ryhmittymiin myös taloudenpitäjiksi ja apulaisiksi.²²⁹

Myös lapsiin kohdistuu Yhdysvaltain Ulkoasiainministeriön vuotta 2017 käsittelevän vuosiraportin mukaan erilaisia oikeudenloukkauksia. Tyypillisiä lasten etuja heikentäviä ja heitä suoraan uhkaavia ongelmia olivat alhainen syntymien rekisteröintiprosentti; koulutusmahdollisuuksien ulkopuolelle jääminen esimerkiksi toisen asteen koulunkäyntimaksujen ja anglofonialueen ja pohjoisen Boko Haramin vastaisen konfliktin vuoksi; lasten hyväksikäyttö terroristijärjestö Boko Haramin itsemurhapommittajina; lapsiin kohdistuvat raiskaukset ja sieppaukset, joista olivat vastuussa sekä aseelliset ryhmittymät että hallituksen turvallisuusjoukkojen sotilaat, poliisit ja santarmit; lapsi- ja pakkoavioliitot²³⁰; lasten seksuaalinen hyväksikäyttö kuten prostituutio ja baarityö sekä lapsisotilaiden käyttö erityisesti Extrême-Nordin alueella sekä Boko Haramin että paikallisten kodinturvajoukkojen taistelijoina.²³¹

4. Oikeudenloukkauksia suorittavat toimijat

4.1. Hallituksen turvallisuusjoukot

Sud-Ouestin ja Nord-Ouestin maakunnissa hallituksen turvallisuusjoukot ovat syyllistyneet laittomiin teloituksiin, mielivaltaisiin pidätyksiin, ylivoimaiseen voimankäyttöön siviilejä vastaan, epäiltyjen separatistien ja muiden vangittujen kidutuksiin ja pahoinpitelyihin sekä kotien ja muun omaisuuden tuhoamiseen kuten tuhopolttoihin lukuisissa kylissä.²³² Human Rights Watch (HRW) -ihmisoikeusjärjestön mukaan hallituksen joukot ovat vastanneet lisääntyneeseen separatistikapinaan suorittamalla väkivaltaisia turvallisuusoperaatioita kapinallisten tukemisesta epäilemiinsä yhteisöihin.²³³ Freedom House -ihmisoikeusjärjestön vuotta 2018 tarkastelevan raportin mukaan joulukuuhun 2018 mennessä valtion turvallisuusjoukot olivat polttaneet koteja ja rakennuksia yli 100 kylässä.²³⁴ HRW:n dokumentoimien turvallisuusjoukkojen tekemien hyökkäysten aikana valtion joukot ampuivat ja tappoivat yli 12 siviiliä, joiden joukossa oli myös seitsemän eri tavoin vammaista henkilöä, jotka eivät pystyneet pakenemaan tai olivat kieltäytyneet siitä. Ainakin neljä vanhempaa naista paloi hengiltä turvallisuusjoukkojen sytytettyä heidän kotinsa palamaan. HRW dokumentoi myös kolme tapausta, joissa turvallisuusjoukot vangitsivat separatistien tukemisesta epäiltyjä henkilöitä, kiduttivat ja lopulta tappoivat heidät. Neljännessä tapauksessa HRW analysoi videota kidutuksesta, jonka tekijänä vaikuttivat olevan santarmit. 24. ja 27.9.2018 turvallisuusjoukkojen väitetään teloittaneen yhdeksän miestä Buean kaupungissa, Sud-Ouestin maakunnassa.²³⁵

²²⁷ Equal Times 3.10.2018. Naisten ja tyttöjen asemasta lisää tämän vastauksen kohdassa 6. ”Humanitaarinen ja IDP-tilanne”.

²²⁸ BBC 4.10.2018.

²²⁹ Equal Times 3.10.2018.

²³⁰ Kamerunin lainsäädäntö määrää avioliiton suojaikärajaksi 18 vuotta sekä vankeus- ja sakkorangaistukset alaikäisen naittamisesta. Näistä säädöksistä huolimatta jotkut perheet yrittivät US DoS:in mukaan naittaa alaikäisiä tyttäriään. Lähde: US DoS 20.4.2018.

²³¹ US DoS 20.4.2018.

²³² HRW 17.1.2019; AI 18.9.2018.

²³³ HRW 17.1.2019.

²³⁴ Freedom House 4.2.2019.

²³⁵ HRW 17.1.2019.

Vuoden 2018 aikana Extrême-Nordin alueella hallituksen turvallisuusjoukkojen väitetään kiduttaneen Boko Haramin kanssa oletettavasti yhteistyötä tehneitä, joista monet ovat edelleen vangittuina ilman virallisia syytteitä, sekä teloittaneen heitä laittomasti.²³⁶ Amnesty International on dokumentoinut lukuisia turvallisuusjoukkojen suorittamia laittomia tappoja ja säännöllistä kidutusta Boko Haramin vastaisessa taistelussa Extrême-Nordissa.²³⁷ Järjestö on kertonut saaneensa haltuunsa videon, joka näyttää turvallisuusjoukkojen ampuvan yli kymmentä aseistautumatonta ihmistä armeijan operaation aikana Achigayan kylässä, Extrême-Nordin maakunnassa. Amnestyn asiantuntijat arvioivat, että video on kuvattu ennen toukokuuta 2016.²³⁸ Kuvamateriaali tukee todisteita laittomista tapoista, joita Amnesty oli dokumentoinut heinäkuussa 2016 julkaisemaansa raporttiaan varten. Raportissa kerrottiin yli 30 ihmisen laittomasta taposta ja teloituksesta Achigachiyassa. Teloitettujen joukossa oli useita iäkkäitä henkilöitä. Tapot olivat seurausta operaatiosta, jolla pyrittiin saamaan takaisin Boko Haramin 28.12.2014 tappamien sotilaiden ruumiit. Amnestyn mukaan operaatio oli kollektiivinen rangaistus alueen siviiliväestölle, jonka turvallisuusviranomaiset olettivat tukevan Boko Haramia.²³⁹

Hallituksen mukaan se ei hyväksy turvallisuusjoukkojensa suorittamia vakavia rikoksia ja on toistuvasti luvannut tutkia oikeudenloukkaussyytöksiä, mutta tutkinta ei ole ollut läpinäkyvää tai järjestelmällistä. Hallituksen mukaan se ei halua tehdä tutkimuksistaan julkisia "välttääkseen joukkojen moraalien heikentymisen". HRW:n mukaan tilivelvollisuuden puute vaikuttaa kuitenkin ennemminkin lisäneiden väärinkäytöksiä, kuten tuhopolttoja ja kidutuksia, kuin kitkeneen niitä.²⁴⁰ Heinäkuussa 2018 internetissä kiersi video, jossa univormuihin pukeutuneet miehet teloittivat kaksi naista ja kaksi lasta Extrême-Nordin maakunnassa. Aluksi hallitus kielsi armeijan olleen vastuussa tapoista ja väitti videota "valeutiseksi", mutta ilmoitti lopulta pidättäneen kuusi sotilasta epäiltynä teloituksista.²⁴¹ 11.8.2018 hallitus kertoi pidättäneensä seitsemän sotilasta, joiden epäillään esiintyneen videolla,²⁴² ja heitä vastaan ollaan nostamassa syytteet murhasta.²⁴³ Hallituksen mukaan tutkimukset ovat meneillään myös toisessa tapauksessa, jossa videolla esiintyy sotilaita tappamassa yli kymmenen aseistautumatonta siviiliä.²⁴⁴

4.2. Anglofonialueiden aseelliset separatisti- ja kapinallisryhmittymät

Vuoden 2017 puolivälistä lähtien separatistit ovat hyökänneet hallituksen instituutioita vastaan; tappaneet sotilaita ja uhkailleet, siepanneet ja tappaneet siviilejä, joiden se on olettanut olevan hallituksen puolella; ja polttanut koteja ja kouluja Sud-Ouestin ja Nord-Ouestin maakunnissa.²⁴⁵ Toimeenpannakseen anglofoniopettajien mielenosoituksia seuranneita koulujen boikotteja, separatistiryhmät ovat hyökänneet kymmeniin kouluihin polttaen koulurakennuksia ja -välineitä; uhkailleet opettajia, oppilaita ja oppilaiden vanhempia; siepanneet rehtoreita sekä hyökänneet väkivaltaisesti opettajia ja oppilaita kohtaan.²⁴⁶

²³⁶ Freedom House 4.2.2019; AI 10.8.2018.

²³⁷ AI 10.8.2018.

²³⁸ AI 10.8.2018.

²³⁹ AI 10.8.2018.

²⁴⁰ HRW 17.1.2019.

²⁴¹ HRW 17.1.2019.

²⁴² International Crisis Group 8/2018; Freedom House 4.2.2019.

²⁴³ Freedom House 4.2.2019.

²⁴⁴ International Crisis Group 8/2018.

²⁴⁵ HRW 17.1.2019; AI 18.9.2018.

²⁴⁶ HRW 17.1.2019.

Anglofoniprovinseissa toimii sekä etnisesti, maantieteellisesti ja poliittisesti profiloituneita ryhmittymiä sekä Ambazonian itsenäisyyttä ei-aseellisin keinoin ajavia separatistisia järjestöjä. Esimerkiksi keväällä 2017 perustettu ”Southern Cameroons/Ambazonia Consortium United Front” -rintama on useiden eri separatistiliikkeiden muodostama suurempi kattojärjestö, joka ajaa anglofoniprovinssien irtaantumista muusta Kamerunista, mutta toimii ilman erillistä aseellista siipeä.²⁴⁷

International Crisis Group -järjestön tuoreen arvion mukaan Nord-Ouestin ja Sud-Ouestin maakunnissa taistelee arviolta kahdeksan separatistista militiaa hallituksen turvallisuusjoukkoja ja hallitusmyönteisiä itsepuolustusryhmiä (”self-defence” groups) vastaan, mutta järjestö ei nimeä näitä militioita.²⁴⁸

Uutislähteiden mukaan lukuisia uusia kapinallisryhmittymiä on syntynyt vuoden 2018 aikana. Vuoden 2018 alkupuolella perustettiin muun muassa ”the Bansa Resistance Army” ja ”the Donga Mantung Liberation Force” -nimiset ryhmittymät.²⁴⁹ Lokakuussa 2018 BBC:lle antamassaan haastattelussa Kamerun-asiantuntija Nka-Emeka Okereke arvioi eri militioissa taistelevan 500:sta tuhanteen kapinallista.²⁵⁰ Anglofonialueilla toimivat julkisten lähteiden mukaan ainakin seuraavat separatistiryhmät: Ambazonia Liberation Forces²⁵¹, Southern Cameroons Defence Forces (SOCADEF)²⁵², Ambazonia Defence Forces (ADF), The Red Dragons, Seven Karta ja Tigers [of Ambazonia]. Seven Karta, Red Dragons ja Tigers kuuluvat Ambazonia Self-Defence Council (ASDC) -liittoumaan, joka tunnetaan myös nimellä Ambazonia Restoration Forces (ARF) ja jota pidetään suurimpana yksittäisenä aseellisena separatistiryhmittymänä.²⁵³ SCNC (Southern Cameroons National Council) -järjestön aseellinen siipi ”Southern Cameroons Freedom Fighters” (SCFF) mainittiin joissakin uutislähteissä vielä tammikuussa 2018, mutta sen jälkeen ryhmän toiminnasta ei löydy juurikaan mainintoja.²⁵⁴

Daily Nation -lehdessä 20.2.2018 julkaistun uutisen mukaan ADF ja SOCADEF olivat vuoden 2018 alkupuolella ottaneet nimiinsä suurimman osan anglofonialueilla tapahtuneista iskuista, mutta tällä hetkellä on vaikea esittää tarkkoja arvioita eri välikohtauksista vastuussa olevista toimijoista.²⁵⁵

20.1.2019 julkaistun uutisen mukaan vuoden 2019 alkupuolella perustettiin jälleen yksi uusi kapinallisryhmittymä: ”British Southern Cameroons Resistance Forces” (BSCRF).²⁵⁶ Myös ”Vipers” ja ”the Ambaland Forces” -nimiset ryhmät on mainittu uutislähteissä.²⁵⁷ Ambazonian itsenäisyyden puolesta taisteleviin separatisteihin viitataan usein puhekielisellä ilmauksella ”Amba Boys”.²⁵⁸

Separatistit ovat suorittaneet myös muita julmuuksia. Esimerkiksi 3.1.2019 separatistit leikkasivat kuuden *Cameroon Development Corporationin* työntekijän sormet Tikossa, Sud-Ouestin maakunnassa.²⁵⁹ Amnesty Internationalin oikeuslääketieteelliset asiantuntijat ovat vahvistaneet oikeiksi kaksi videota, joista toisessa esiintyvä henkilö kertoo olevansa *Ambazonia Liberation*

²⁴⁷ Landinfo 12.7.2018; Daily Nation 20.2.2018.

²⁴⁸ International Crisis Group 6.2.2019.

²⁴⁹ Lunn & Brooke-Holland 6.6.2018, s. 10.

²⁵⁰ BBC 4.1.2018.

²⁵¹ AI 18.9.2018; The Guardian 18.9.2018.

²⁵² Daily Nation 20.2.2018.

²⁵³ BBC 4.10.2018; Daily Nation 20.2.2018.

²⁵⁴ Le Point Afrique 10.1.2018.

²⁵⁵ Daily Nation 20.2.2018.

²⁵⁶ CamerounWeb 20.1.2019.

²⁵⁷ Daily Nation 20.2.2018.

²⁵⁸ BBC 4.10.2018; Cameroon Postline 11.7.2018.

²⁵⁹ International Crisis Group 1/2019.

Forces -separatistiryhmän jäsen. Videolla näytetään kuvia santarmin katkaistusta päästä ja mahdollisesti myös hänen irti leikatuista genitaaleistaan.²⁶⁰ Toistaiseksi videoiden tarkkoja kuvauspaikkoja ei ole voitu vahvistaa, mutta ne ovat mahdollisesti kuvattu Belossa, Nord-Ouestin maakunnassa, joka on kärsinyt konfliktista pahoin. Belo sijaitsee lähellä Njinikomin kaupunkia, jossa Ambazonia Liberation Forces -ryhmän tiedetään toimivan.²⁶¹

4.3. Boko Haram

Ääri-islamistijärjestö Boko Haramin syntyä, jakautumista ja toimintaa on kuvattu tarkemmin Maatietopalvelun raportissa: ”Kamerunin tilannekatsaus lokakuussa 2017 (26.10.2017)”. Kamerunin turvallisuusjoukkojen nopean toiminnan joukkojen (BIR) Boko Haramin vastaisessa taistelussa suorittamista oikeudenloukkauksista on raportoitu Maatietopalvelun vastauksessa: ”Kamerun / Nopean toiminnan joukkojen (BIR) suorittamat oikeudenloukkaukset (20.11.2017)”.

Boko Haramin suorittamat hyökkäykset ja valtion turvallisuusjoukkojen vastaiskut ovat vaikuttaneet tuhansien ihmisten elämään Extrême-Nordin maakunnassa ajamalla sen asukkaita kodeistaan pakolaisiksi Nigeriaan, mutta myös maan sisäisesti. Järjestön toiminta on ajanut pakolaisia myös Nigerian puolelta Kameruniin. Extrême-Nordin maakunnassa oli UNHCR:n marraskuussa 2018 (30.11.2018) julkaiseman arvion mukaan 245 725 maan sisäisesti siirtymään joutunutta.²⁶² Paikalliset asukkaat ovat panneet Boko Haramin siviiliväestöön kohdistamia iskuja ja oikeudenloukkauksia, kuten tappoja ja sieppauksia.²⁶³

Boko Haram -konflikti on lisännyt lapsiavioliittojen ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön määrää Extrême-Nordin maakunnassa.²⁶⁴ Boko Haramin läsnäolo Extrême-Nordin maakunnassa on rajoittanut uskonnonvapautta alueella ja järjestö on tehnyt väkivaltaisia hyökkäyksiä muun muassa uskonnollisiin palvontapaikkoihin.²⁶⁵

5. Viranomaissuojelu

Kamerunin viranomaiskorruptiota on käsitelty Maatietopalvelun kyselyvastauksessa: ”Kamerun / Asiakirjojen luotettavuus, asiakirjaväärennökset, viranomaiskorruptio” (päiväty 17.2.2019).

Kamerunin hallintoa pidetään autoritaarisena eikä hallituksen katsota toimivan demokratian periaatteiden mukaisesti.²⁶⁶ Presidentti Biya on ollut vallassa vuodesta 1982 ja valtapuolue CPDM:n (Cameroon People's Democratic Movement) on katsottu pysyneen vallassa niin ikään manipuloimalla vaalituloksia, hyödyntämällä valtion varoja oman poliittisen toimintansa edistämiseen sekä rajoittamalla poliittisen opposition ja oppositiopuolueiden toimintaa.²⁶⁷

Kamerunin hallitusta on syytetty anglofonikriisin aikana muun muassa hallitusta kritisoineisiin toimittajiin ja ihmisoikeusaktivisteihin kohdistuneista oikeudenloukkauksista. Kansalaisoikeuksiensa paremman toteutumisen puolesta taistelevia anglofoniaktivisteja on

²⁶⁰ AI 18.9.2018.

²⁶¹ AI 18.9.2018.

²⁶² UNHCR [päivitetty 31.1.2019].

²⁶³ International Crisis Group 1/2019; Freedom House 4.2.2019.

²⁶⁴ Freedom House 4.2.2019.

²⁶⁵ Freedom House 4.2.2019.

²⁶⁶ Freedom House 4.2.2019; IHS Jane's SSA 26.12.2018; BTI 2018.

²⁶⁷ Freedom House 4.2.2019.

pidätetty, syytetty ja tuomittu terrorismiin liittyvistä rikoksista.²⁶⁸ Valtion turvallisuusjoukot ovat syyllistyneet toistuvasti hallituksenvastaisten mielenosoitusten väkivaltaiseen tukahduttamiseen, mielivaltaisiin pidätyksiin ja laittomiin teloituksiin, omaisuuden tuhoamiseen ja ryöstelyyn sekä pidätettyjen kiduttamiseen. Taistelussaan anglofonikapinallisia vastaan hallituksen joukot ovat hyökänneet siviiliväestön kimppuun ja suorittaneet lukuisia ihmisoikeusloukkauksia siviiliväestöä kohtaan, mikä on johtanut siviilikuolemiin sekä laajamittaiseen maan sisäiseen ja rajojen ulkopuolelle suuntautuvaan pakoon.²⁶⁹

Human Rights Watch -ihmisoikeusjärjestön mukaan vuonna 2018 sekä anglofoniseparatistit että valtion turvallisuusjoukkojen edustajat syyllistyivät siviiliväestöön kohdistuviin oikeudenloukkauksiin kuten koteihin ja kouluihin kohdistuneisiin hyökkäyksiin, ja yli 420 siviiliin on raportoitu saaneen surmansa anglofoniprovinseissa konfliktin pahenemisen jälkeen vuonna 2017. Vaikka hallitus ilmaisi julkisesti, ettei se hyväksy valtiollisten joukkojen suorittamia vakavia oikeudenloukkauksia, näyttöä näiden rikosten tutkimisesta tai niistä rankaisemisesta ei juuri ollut.²⁷⁰

Kamerunin armeija vastaa ulkoisesta turvallisuudesta ja poliisi ja santarit yleisestä lainvalvonnasta maan sisällä. Santarit vastaavat lisäksi maaseutualueiden turvallisuudesta. Vuotta 2017 tarkastelevan Yhdysvaltain ulkoministerin ihmisoikeusraportin mukaan Kamerunin poliisi on tehoton, heikosti koulutettu ja korruptoitunut, ja rankaisemattomuus on yleinen ongelma.²⁷¹ Yhdysvaltain ulkoministeriön *Overseas Security Advisory Council* (OSAC) -neuvoston mukaan Kamerunin paikallisilla turvallisuus- ja lainvalvontaviranomaisilla on vaikeuksia ehkäistä rikoksia ja vastata niihin. Joillain alueilla poliisi vastaa rikoksiin usein viivästyneesti tai ei ollenkaan ja rikosten tekijöitä saadaan harvoin kiinni. Turvallisuusjoukkojen ja poliisin koulutus ja varusteet ovat puutteellisia. Joissain tapauksissa turvallisuusjoukkojen ja poliisin jäsenet ovat liittoutuneet rikollisten kanssa ja/tai syyllistyneet itse rikoksiin. Eri turvallisuusviranomaiset, kuten poliisi, armeija ja santarit, käyttävät tiesulkuja ja tarkastuspisteitä lähinnä lahjusten keräämiseen tienkäyttäjiltä.²⁷²

Armeijan kykyyn suojella siviileitä konflikteissa ei luoteta:

"Nineteen-year-old journalism student Edmond Mbella says they cannot continue their studies because their lives are being threatened by the separatists." "Even the soldiers who are well armed, well trained with sophisticated weapons are being killed, but they [the government] want us to go out. We will not," said Mbella. "Who will be able to protect us when the soldiers cannot protect themselves?"²⁷³

HRW:llä oli tiedossaan tapauksia, joissa valtion turvallisuusjoukot olivat pidättäneet siviilejä epäiltynä separatistisen toiminnan tukemisesta, minkä jälkeen vangittuja oli kidutettu ja heidät oli tapettu vankilassa tai pidätyskeskuksessa.²⁷⁴ Amnesty International on raportoinut laajasti Boko Haramin vastaisen taistelun puitteissa tapahtuneista vakavista oikeudenloukkauksista ja Boko Haram -kytköksistä epäiltyihin kohdistuneista mielivaltaisista pidätyksistä ja pidätyksenaikaisesta kidutuksesta.²⁷⁵

²⁶⁸ US Dos 20.4.2018; Freedom House 4.2.2019.

²⁶⁹ Freedom House 4.2.2019.

²⁷⁰ HRW 17.1.2019.

²⁷¹ US DoS 20.4.2018.

²⁷² OSAC 22.6.2018.

²⁷³ VOA 9.2.2019.

²⁷⁴ HRW 17.1.2019.

²⁷⁵ AI 20.7.2017; AI 14.7.2016. Lisätietoa Kamerunin turvallisuusjoukkojen Boko Haramin vastaisessa taistelussa suorittamista oikeudenloukkauksista löytyy lisätietoa myös maatietopalvelun vastauksesta: "Kamerun / Nopean

Korruptio ja järjestelmällinen lahjonta ovat yleisiä Kamerunissa yhteiskunnan kaikilla eri sektoreilla ja korruptoituneet viranomaiset toimivat usein rangaistuksetta. Oikeuslaitos toimii oikeusministeriön alaisuudessa ja tuomioistuimien toimintaa heikentää korruption lisäksi poliittinen vaikuttaminen. Presidentti nimittää tuomarit ja voi myös halutessaan erottaa heidät. Toimeenpanovallan väliintulo voi vaikuttaa oikeudelliseen menettelyyn. Syyttäjiä on painostettu luopumaan joidenkin korkea-arvoisten virkamiesten korruptiotapausten käsittelystä. Korruptiosyytöksiä väitetään myös käytetyn viranomaisten vastaan silloin, kun he ovat pudonneet hallinnon suosioista.²⁷⁶

Kansalaisten oikeutta puolueettomaan oikeudenkäyntiin ja oikeusavustajaan ei yleisesti ottaen kunnioiteta ja pitkät tutkintavankeusajat ovat maassa yleisiä. Turvallisuusviranomaiset ovat tehneet mielivaltaisia pidätyksiä anglofonikriisin sekä Boko Haramin vastaisen toiminnan yhteydessä. Syytetyille ei usein anneta mahdollisuutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin erityisesti terrorismisyytetapauksissa.²⁷⁷

6. Humanitaarinen ja IDP -tilanne

Kamerunin humanitaarinen tilanne heikentyi entisestään vuonna 2018. Erityisesti tilannetta heikensivät anglofonialueen kriisi sekä Boko Haramin vastainen taistelu maan pohjoisosissa.²⁷⁸

Pakolaisten ja maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä on lisääntynyt Kamerunissa 82 %:lla vuoteen 2018 verrattuna.²⁷⁹ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n mukaan Kamerunissa oli 31.1.2019 lähialueen maiden pakolaisia yhteensä 417 400, joista suurin osa oli Keski-Afrikan tasavallasta (275 700) ja Nigeriasta (138 300).²⁸⁰ YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumiston UNOCHA:n tammikuun 2019 arvion mukaan nigerialaisia pakolaisia on Kamerunissa 97 000,²⁸¹ joista suurin osa on paennut Boko Haramin konfliktia Extrême-Nordin maakuntaan.²⁸² Kamerun on jatkanut Boko Haramin hyökkäyksiä paenneiden nigerialaisten turvapaikanhakijoiden pakkopalauttamista Nigeriaan.²⁸³ Keski-Afrikan tasavallasta saapuneet pakolaiset ovat paenneet pääosin Eastin, Adamouan ja Nordin maakuntiin, joissa heitä on arviolta yhteensä 275 000.²⁸⁴ Tammikuussa julkaistun humanitaarisen avun suunnitelman mukaan Estin maakunnassa on arviolta 166 000, Adamaouassa 57 000 ja Nordissa 21 000 pakolaista.²⁸⁵

Konflikti Boko Haramin kanssa Kamerunissa on ajanut tammikuun 2019 arvion mukaan yli 228 000 ihmistä kodeistaan Extrême-Nordin maakunnassa ja arviolta 32 600 kamerunilaista on paennut konfliktia rajan yli Nigeriaan.²⁸⁶ Extrême-Nordin maakunnassa on myös kotiinpalaaajia,

toiminnan joukkojen (BIR) suorittamat oikeudenloukkaukset. Cameroon / Human rights violations committed by the Rapid intervention battalion (20.11.2017)".

²⁷⁶ Freedom House 4.2.2019; GAN Integrity [päiväämätön].

²⁷⁷ Freedom House 4.2.2019.

²⁷⁸ UNOCHA 20.2.2019; Freedom House 4.2.2019; HRW 17.1.2019; UNOCHA 1/2019; UNOCHA 2/2019.

²⁷⁹ UNOCHA 20.2.2019.

²⁸⁰ UNHCR [päivitetty 31.1.2019]; UNOCHA 20.2.2019.

²⁸¹ UNOCHA 1/2019, s. 2.

²⁸² UNHCR [päivitetty 31.1.2019]; UNOCHA 20.2.2019.

²⁸³ HRW 17.1.2019.

²⁸⁴ UNOCHA 20.2.2019.

²⁸⁵ UNOCHA 1/2019, s. 2.

²⁸⁶ HRW 17.1.2019.

tammikuun arvion mukaan 92 000.²⁸⁷ Boko Haram -konflikti on lisännyt lapsiavioliittojen ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön määrää entisestään Extrême-Nordin alueella.²⁸⁸

Anglofonialueilla paheneva väkivalta on ajanut 437 000 ihmistä kodeistaan maan sisäiseksi pakolaisiksi ja 32 000 etsimään turvaa Nigeriasta.²⁸⁹ UNOCHA:n arvion mukaan tammikuussa 2019 Nord-Ouestin maakunnassa oli 105 000 ja Sud-Ouestin maakunnassa 246 000 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Westin maakunnassa heitä on 32 000 ja Littoralissa 54 000.²⁹⁰

Yaoundé ja Douala ovat merkittävimmät kaupunkipakolaisten ja ulkomaalaisten turvapaikanhakijoiden keskittymät. ACP-uutistoimiston mukaan vuoden 2018 lopussa hieman yli 32 300 pakolaista ja turvapaikanhakijaa asui pääosin Doualassa ja Yaoundéssa.²⁹¹

UNOCHA:n mukaan humanitaarisen avun tarpeessa olevien määrä Kamerunissa on noussut 31 %:lla viime vuodesta, 3,3 miljoonasta 4,3 miljoonaan.²⁹² Suurin osa maan sisäisesti siirtymään joutuneista on naisia ja lapsia²⁹³ ja heillä on vaikeuksia saada ruokaa, koulutusta ja muita peruspalveluita. Naiset kohtaavat myös sukupuolittunutta väkivaltaa.²⁹⁴

Humanitaarinen tilanne Kamerunin anglofonialueilla Sud-Ouestin ja Nord-Ouestin maakunnissa on heikentynyt ja avun tarpeessa on tällä hetkellä 1,3 miljoonaa ihmistä.²⁹⁵ Arviolta 3 000 vakavasta aliravitsemuksesta kärsivää lasta on välittömän hätäavun tarpeessa. Humanitaarisilla toimijoilla on vaikeuksia saavuttaa avuntarvitsijoita.²⁹⁶ Maan sisäisesti siirtymään joutumisella on vakavia seurauksia väestön elinkeinon harjoittamiseen sekä elinolosuhteisiin.²⁹⁷ Haavoittuvuutta pahentavat entisestään maanviljelymaan puute, terveydenhuollon ja veden saannin heikkeneminen²⁹⁸ ja lasten rajoittunut kouluun pääsy, kun aseelliset ryhmät ovat kieltäneet koulunkäynnin.²⁹⁹ Ainakin Bamendassa muutama koulu on pysynyt auki, mutta osallistuminen opetukseen on vähentynyt merkittävästi ja koulua pitää käydä salassa separatisteilta.³⁰⁰

Alustavien tietojen mukaan köyhien kotitalouksien sekä maan sisäisesti siirtymään joutuneiden ruokaturvatilanne on vaarassa heikentyä kohtalaisesta tai lähes ruokaturvattomasta tilanteesta (ICP 2)³⁰¹ akuuttiin ruoka- ja toimeentulokriisiin (ICP 3) helmikuun 2019 jälkeen.³⁰² Lähes puolet kotinsa jättämään joutuneista on asettunut maaseutualueille ja he ovat suojien ja muiden tarvikkeiden tarpeessa.³⁰³ Suuri osa anglofonialueiden terveyspalveluista on suljettu kokonaan tai ne ovat auki satunnaisesti, ja suurin osa keski- ja ylemmän tason terveydenhoidon ammattilaisista, kuten lääkäreistä, on paennut turvallisuustilanteiden heikennyttä sieppausten

²⁸⁷ UNOCHA 1/2019, s. 2.

²⁸⁸ Freedom House 4.2.2019.

²⁸⁹ UNOCHA 20.2.2019.

²⁹⁰ UNOCHA 1/2019, s. 2.

²⁹¹ ACP 25.12.2018.

²⁹² UNOCHA 2/2019, s. 3; UNOCHA 1/2019, s. 4.

²⁹³ UNOCHA 2/2019, s. 3.

²⁹⁴ Freedom House 4.2.2019.

²⁹⁵ UNOCHA 2/2019, s. 1.

²⁹⁶ UNOCHA 2/2019, s. 1.

²⁹⁷ UNOCHA 2/2019, s. 1.

²⁹⁸ UNOCHA 2/2019, s. 2.

²⁹⁹ UNOCHA 2/2019, s. 2; Tah/BBC 15.11.2018.

³⁰⁰ Tah/BBC 15.11.2018.

³⁰¹ ICP-asteikko (Integrated Food Security Phase Classification) on standardoitu asteikko ruokaturvatilanteen arvioimiseen. Sen viisi eri astetta ovat yleisesti ruokaturvallinen tilanne (ICP 1), kohtalaisen / lähes ruokaturvaton tilanne (ICP

2), akuutti ruoka- ja toimeentulokriisi (ICP 3), humanitaarinen hätätila (ICP 4) ja nälänhätä / humanitaarinen katastrofi (ICP 5).

³⁰² UNOCHA 2/2019, s. 4.

³⁰³ UNOCHA 2/2019, s. 2.

pelossa.³⁰⁴ Paheneva turvallisuus- ja humanitaarinen tilanne ovat vaikuttaneet erityisesti lapsiin, jotka kärsivät mm. terveyspalveluiden puutteesta, seksuaalisesta väkivallasta, lapsityövoiman pahimmista muodoista sekä henkilöllisyystodistusten puuttumisen aiheuttamista ongelmista.³⁰⁵ Yli 80 % lapsista ei enää pääse kouluun säännöllisesti.³⁰⁶

Suurin osa maan sisäisesti siirtymään joutuneista on lähtöisin maaseutualueilta ja on ennen pakoaan hankkinut elantonsa maanviljelystä. Esimerkiksi Sud-Ouestin maakunnassa kokonaisia kyliä ja niitä ympäröivät viljelysmaat on poltettu, mikä estää omavaraistalouden harjoittamisen ja ravinnonsaannin konfliktialueilla. Suurin osa maan sisäisesti siirtyneistä on lähtenyt kodeistaan ja joko paennut tilapäisesti läheisiin pensaistoihin tai lähtenyt turvallisemmille alueille. Jotkut naiset ovat joutuneet pakenemaan yksin, sillä heidän miehensä ovat liittyneet anglofoniseparatisteihin. Noin 68 % maan sisäisesti paenneista on naisia. Naisten tarvitsemista terveydenhuoltopalveluista, lääkkeistä ja esimerkiksi kuukautissuojista on pulaa, ja esimerkiksi Kumban kaupungissa kuukautissuojien jakelusta vastaa lähes ainoana AMEF-ihmisoikeusjärjestö. Järjestön mukaan tilanne on sanalla sanoen ”surkea” (*“abjecte et pitoyable”*).³⁰⁷

Kokonaisten kylien, koulujen ja sairaaloiden tuhoaminen erityisesti hallituksen joukkojen toimesta on heikentänyt varsinkin nuorten tyttöjen koulutusmahdollisuuksia. Tytöt, jotka jäävät koulutuksen ulkopuolelle, ovat vaarassa joutua ennen aikaisten raskauksien ja niistä johtuvien ongelmien uhreiksi. Konfliktialueilla raskaana olevilla ja imettävillä naisilla ei ole tällä hetkellä pääsyä keskeisten perusterveydenhuollon palveluiden piiriin ja he ovat erityisessä vaarassa joutua veden kautta leviävien sairauksien ja infektioiden uhreiksi, sillä puhtaasta juomavedestä on pulaa. Joidenkin lähteiden mukaan jotkut separatistiryhmittymät pakottavat nuoria tyttöjä jättämään perheensä ja liittymään aseellisiin ryhmittymiin ruuanlaittajiksi ja apulaisiksi.³⁰⁸

Ne naiset ja tytöt, jotka pääsevät pakenemaan konfliktialueilta ja asettumaan Kamerunin suuriin kaupunkeihin kuten Doualaan tai Yaoundéen, ovat usein heikossa asemassa työn- ja asunnonsaannissa ja joutuvat siksi usein hankkimaan elantonsa myymällä itseään.³⁰⁹

UNOCHA:n mukaan vuosi 2019 tulee olemaan hätätilaan vastaamista maan sisäisten siirtymisten jatkuessa anglofonialueilla käynnissä olevan konfliktin vuoksi.³¹⁰ Avun perille saaminen tulee jatkossakin olemaan haastavaa, sillä infrastruktuuria on vahingoitettu konfliktin aikana.³¹¹

7. Sisäinen pako

Vapaa liikkuminen on vaikeaa osissa Extrême-Nordin maakuntaa Boko Haramin toiminnan vuoksi, ja anglofonikiirsi on rajoittanut väestön liikkumista anglofonialueilla. Usein toistuvat ulkonaliikkumiskiellot ovat hankaloittaneet anglofonialueiden asukkaiden elämää. Syyskuussa 2018 Nord-Ouestin alueen kuvernööri asetti auringonlaskusta auringonnousuun kestävän ulkonaliikkumiskiellon vastauksena separatistien hyökkäyksille. Ulkonaliikkumiskiello lakkautettiin

³⁰⁴ UNOCHA 2/2019, s. 4.

³⁰⁵ UNOCHA 2/2019, s. 5.

³⁰⁶ UNOCHA 2/2019, s. 2.

³⁰⁷ Equal Times 3.10.2018.

³⁰⁸ Equal Times 3.10.2018.

³⁰⁹ Equal Times 3.10.2018.

³¹⁰ UNOCHA 2/2019, s. 2.

³¹¹ UNOCHA 2/2019, s. 2-3.

väliaikaisesti vasta vuoden lopussa. Ennen anglofonien epävirallista itsenäisyyspäivää 1.10.2018 anglofonialueella asetettiin 48 tunnin ulkonaliikkumiskielto.³¹²

Turvallisuusjoukkojen ja separatistien väliset taistelut ovat katkaisseet teitä ja vaarantaneet tiellä liikkujien turvallisuuden. Esimerkiksi 29.11.2018 turvallisuusjoukkojen ja separatistien väliset taistelut katkaisivat liikenteen Kumba-Buea -moottoritillä. Tiellä pääsi kulkemaan vasta 2.12.2018 armeijan saattueessa.³¹³ 7.12.2018 yksi siviili kuoli separatistien ja armeijan välisessä taistelussa Buea-Kumba -tieosuudella Sud-Ouestin maakunnan alueella.³¹⁴ Vuoden 2018 loppupuolella Kumbon ja Bamendan kaupunkien (Nord-Ouest) välinen tie oli katkaistu ja separatistien kerrottiin tuhonneen sillan ja laittaneen tielle puita ja isoja kiviä. Elintarvikkeiden saanti katkesi Kumbossa useiksi viikoiksi taisteluiden vuoksi.³¹⁵

Myös muita kuin konfliktiin liittyviä, autoilijoihin kohdistuvia hyökkäyksiä, sieppauksia sekä aseellisia ryöstöjä tapahtuu säännöllisesti eri puolilla maata.³¹⁶ Erityisesti ongelma koskee Keski-Afrikan, Tshadin ja Nigerian läheisiä raja-alueita sekä Bamendasta Banyoon, Bafussamista Banyoon, Bafussamista Doualaan johtavia sekä Youandee-Garoua ja Boulai-Ngauoundere -tieosuuksia.³¹⁷

Anglofonikriisin puhjettua Bueasta Doualaan johtavalla tieosuudella on raportoitu lisääntyneistä tiesuluista ja -kontrolleista, joista vastuussa ovat olleet poliiseista, santarmeista ja sotilaista koostuneet ryhmät ja joita on suoritettu sekä päivä- että yöaikaan. Heinäkuussa 2018 julkaistun uutisen mukaan matkustuskontrollien taustalla oli pelko separatistien siirtymisestä Doualaan, joka sijaitsee vain noin tunnin ajomatkan päässä Sud-Ouestin alueellisesta pääkaupungista Bueasta.³¹⁸

Kesäkuussa 2018 julkaistun uutisen mukaan myös teiden kunto huolestuttaa Kamerunin hallitusta. Silloisen pääministerin Philémon Yangin isännöimässä maanteiden kunnossapidosta vastaavan neuvoston (*Conseil national de la route / Conaroute*) istunnossa todettiin, että voidakseen järjestää jalkapallon Afrikan mestaruuskisat vuonna 2019 Kamerunin täytyy parantaa tieverkostonsa kuntoa. Erityisesti tämä koskee Buean kaupungissa Sud-Ouestissa harjoituskentälle johtavia väyliä ja muita keskeisiä kulkuväyliä. Myös Garouan kaupungissa Nordin provinssissa, jossa järjestetään lukuisia kisoihin liittyviä juhlallisuuksia, on suunniteltu merkittäviä maanteiden kunnostustöitä. Uutisen mukaan maan länsiosassa sijaitsevassa Bafoussamin kaupungissa tiet ovat äärimmäisen huonossa kunnossa; myöskään paremmassa taloudellisessa tilanteessa olevissa suurissa kaupungeissa Yaoundéssa ja Doualassa liikenneinfrastruktuurin tila ei ole erityisen hyvä.³¹⁹

21.8.2017 julkaistun uutisen mukaan Kamerunin pääteiden kunto on osasyynä maassa sattuviin lukuisiin tieliikenneonnettomuuksiin ja liikennekuolemiin. Maan keskeiset liikenneväylät ovat huonossa kunnossa, autokanta vanhaa ja liikennemerkeissä puutteita. Myös ajokulttuuri on huonoa. Teiden pinta on huonossa kunnossa ja tiet ovat kuoppaisia, mikä hidastaa matkantekoa. Esimerkiksi 275 kilometrin matka Ngaoundérésta Garouaan kesti aiemmin kolme tuntia, nyt matka-aika on pidentynyt seitsemään tuntiin. Lisäksi sillat ovat sortumavaarassa.³²⁰ YK arvioi

³¹² Freedom House 4.2.2019.

³¹³ The Sun Cameroon 3.12.2018.

³¹⁴ International Crisis Group 12/2018.

³¹⁵ Tah/BBC 15.11.2018.

³¹⁶ Esim. l'Express 16.1.2019; International Crisis Group 9/2018; UK Foreign and Commonwealth Office [päivitetty 8.2.2019]a.

³¹⁷ UK Foreign and Commonwealth Office [päivitetty 8.2.2019]a.

³¹⁸ RFI Afrique 1.7.2018.

³¹⁹ le 360Afrique.com 3.6.2018.

³²⁰ le360Afrique.com 21.8.2017.

vuonna 2014, että Yaoundésta Doualaan johtava maantie on yksi maailman vaarallisimmista.³²¹ Uutisia useiden ihmisten kuolemaan johtaneista onnettomuuksista julkaistaan jatkuvasti.³²²

Korkea työttömyys ja huonosti varustautuneet poliisivoimat ruokkivat rikollisuutta Yaoundéssa, Doualassa ja muissa kaupungeissa.³²³ Joidenkin arvioiden mukaan Kamerunin yleinen työttömyysaste on noin 4,5–5 %, mutta työttömyysprosentti on selvästi korkeampi maan suurissa kasvukeskuksissa ja maan sisäisen muuton keskuksissa Yaoundéssa ja Doualassa, joissa työttömyysprosentin on arvioitu olevan noin 17 % luokkaa. Erityisesti ongelma koskettaa nuoria, korkeasti koulutettuja työnhakijoita.³²⁴

Yleinen, konfliktin ulkopuolinen aseellinen väkivalta, maantierikollisuus sekä ryöstely ovat yleisiä ongelmia pääkaupungin lisäksi erityisesti muissa suurissa kaupungeissa kuten Doualassa, Ngaounderessa ja Baoussamissa.³²⁵ Malin pääkaupungissa Bamakossa ja Burkina Fason pääkaupungissa Ouagadougoussa vuonna 2016 sattuneiden hotelleihin kohdistuneiden ja lukuisten hotellivieraiden kuolemaan johtaneiden terrori-iskujen jälkeen on esitetty arvioita, joiden mukaan myös Kamerunissa operoivien terroristijärjestöjen kuten Boko Haramin ja Ansarun voidaan olettaa yrittävän toteuttaa vastaavia iskuja myös Kamerunin pääkaupungin Yaoundén hotelleihin tai muihin julkisiin kohteisiin.³²⁶

³²¹ le360Afrique.com 24.10.2018.

³²² Ks. esim. le360Afrique 16.1.2018; le360Afrique 12.7.2018.

³²³ OSAC 22.6.2018. Ks. myös Sourna Loumtouang 19.4.2016.

³²⁴ Mbilla / PIJEDECA 16.2.2016; Sourna Loumtouang 19.4.2016, s.11. Ks. myös Clarke / Europa World Plus (online) [päiväämätön].

³²⁵ UK Foreign and Commonwealth Office [päivitetty 8.2.2019]a.

³²⁶ UK Foreign and Commonwealth Office [päivitetty 8.2.2019]b.

8. Lähteet

Le360Afrique.com

24.10.2018. *Cameroun. Accidents de la route: le pays a perdu 908 milliards de FCFA en 5 ans.* <http://afrique.le360.ma/autres-pays/societe/2018/10/24/23569-cameroun-accidents-de-la-route-le-pays-perdu-908-milliards-de-fcfa-en-5-ans-23569> (käyty 4.3.2019).

12.7.2018. *Cameroun. Accidents de circulation: Paul Biya prône des “sanctions appropriées”.* <http://afrique.le360.ma/autres-pays/societe/2018/07/12/21827-cameroun-accidents-de-circulation-paul-biya-prone-des-sanctions-appropriees-21827> (käyty 4.3.2019).

3.6.2018. *CAN 2019. Cameroun: L'état des routes préoccupe le gouvernement.* <http://afrique.le360.ma/autres-pays/sports/2018/06/03/21213-can-2019-cameroun-letat-des-routes-preoccupe-le-gouvernement-21213> (käyty 4.3.2019).

16.1.2018. *Cameroun. Accident de la route: 21 morts dans un accident de car.* <http://afrique.le360.ma/autres-pays/societe/2018/01/16/18120-cameroun-accident-de-la-route-21-morts-dans-un-accident-de-car-18120> (käyty 4.3.2019).

21.8.2017. *Cameroun: des routes de plus en plus meurtrières.* <http://afrique.le360.ma/autres-pays/societe/2017/08/21/14428-cameroun-des-routes-de-plus-en-plus-meurtrieres-14428> (käyty 4.3.2019).

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project)

20.2.2019. *Cameroon* 1.9.2018–20.2.2019. (Excel-tiedosto) <https://www.acleddata.com/data/> (käyty 20.2.2019).

14.2.2019. *Crackdowns, “Ghost-Towns,” and Violence against Civilians in Anglophone Cameroon.* <https://www.acleddata.com/2019/02/14/crackdowns-ghost-towns-and-violence-against-civilians-in-anglophone-cameroon/> (käyty 19.2.2019).

12.2.2019. *Regional Overview - Africa* 12 February 2019. <https://www.acleddata.com/2019/02/12/regional-overview-africa-12-february-2019/> (käyty 19.2.2019).

5.2.2019. *Regional Overview - Africa* 5 February 2019. <https://www.acleddata.com/2019/02/05/regional-overview-africa-5-february-2019/> (käyty 22.2.2019).

2017. *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook.* Version 8. <https://www.acleddata.com/resources/general-guides/> (käyty 21.2.2019).

[päiväämätön]. *What is ACLED?* <https://www.acleddata.com/about-acled/> (käyty 19.2.2019).

ACP (Agence Cameroun Presse) 25.12.2018. *Humanitaire: Alexandre Song s'engage pour les réfugiés.* <https://agencecamerounpresse.com/societe/humanitaire-alexandre-song-s%E2%80%99engage-pour-les-r%C3%A9fugi%C3%A9s.html> (käyty 4.3.2019).

AI (Amnesty International)

29.1.2019. *Cameroon: Post-election crackdown escalates with arrest of opposition leader Maurice Kamto.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/01/cameroon-postelection-crackdown-escalates-with-arrest-of-opposition-leader-maurice-kamto/> (käyty 13.2.2019).

[päivitetty 28.1.2019]. *Cameroon: Peaceful protesters targeted in violent crackdown must be released.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/01/cameroon-peaceful-protesters-targeted-in-violent-crackdown-must-be-released/> (käyty 12.2.2019).

18.9.2018. *Cameroon: Horrific violence escalates further in Anglophone regions.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/09/cameroon-horrific-violence-escalates-further-in-anglophone-regions/> (käyty 12.2.2019).

13.9.2018. *Cameroon: Activist missing for over one month: Franklin Mowha.* <https://www.amnesty.org/en/documents/afr17/9077/2018/en/> (käyty 13.2.2019).

10.8.2018. *Cameroon: New video shows more brutal killings by armed forces.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/08/cameroon-new-video-shows-more-brutal-killings-by-armed-forces/> (käyty 13.2.2019).

22.2.2018. *Cameroon: Annual Report 2017/2018 (covering 2017).* <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/cameroon/report-cameroon/> (käyty 27.2.2019).

20.7.2017. *Cameroon's secret torture chambers: Human rights violations and war crimes in the fight against Boko Haram.* <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR1765362017ENGLISH.PDF> (käyty 28.2.2019).

14.7.2016. *Cameroon: Right cause, wrong means: human rights violated and justice denied in Cameroon's fight against Boko Haram.* <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR1742602016ENGLISH.PDF> (käyty 28.2.2019).

BBC

18.2.2019. *Cameroon kidnap: 170 students freed.* <https://www.bbc.com/news/world-africa-47281544> (käyty 19.2.2019).

22.1.2019. *Cameroon profile - media.* <https://www.bbc.com/news/world-africa-13146033> (käyty 18.2.2019).

19.11.2018. *"Nous vivons dans la peur à Bamenda".* <https://www.bbc.com/afrique/region-46259261> (käyty 4.3.2019).

4.10.2018. *Cameroon's Anglophone crisis: Red Dragons and Tigers - the rebels fighting for independence.* <https://www.bbc.com/news/world-africa-45723211> (käyty 27.2.2019).

BTI (Bertelsmann Stiftung's Transformation Index) 2018. *BTI 2018 Country Report – Cameroon.* https://www.bti-project.org/fileadmin/files/BTI/Downloads/Reports/2018/pdf/BTI_2018_Cameroon.pdf tai: <https://www.bti-project.org/en/reports/country-reports/detail/itc/CMR/> (käyty 4.3.2019).

Cameroon Info 20.2.2019. *Cameroon - Crise anglophone: Une nouvelle attaque des séparatistes dans la région du Littoral fait deux morts.* <http://www.cameroon-info.net/article/cameroon-crise-anglophone-une-nouvelle-attaque-des-separatistes-dans-la-region-du-littoral-fait-334593.html> (käyty 26.2.2019).

Cameroon Postline 11.7.2018. *Amba Boys Cleanse Image.* <https://cameroonpostline.com/amba-boys-cleanse-image/> (käyty 28.2.2019).

CameroonWeb 20.1.2019. *Ambazonie: naissance d'un nouveau groupe armé sécessionniste [Vidéo].* <https://www.cameroonweb.com/CameroonHomePage/NewsArchive/Ambazonie-naissance-d-un-nouveau-groupe-arm-s-cessionniste-Vid-o-454352> (käyty 27.2.2019).

CIA (Central Intelligence Agency) 1998. *Shaded relief map of Cameroon.* Perry-Castañeda Library Map Collection. https://legacy.lib.utexas.edu/maps/africa/cameroon_rel98.jpg (käyty 12.3.2019).

CIA (Central Intelligence Agency) Factbook [päivitetty 14.2.2019]. *The World Factbook: Cameroon.* <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cm.html> (käyty 25.2.2019).

Clarke, John/Europa World Plus (online) [päiväämätön]. *Physical and Social Geography (Cameroon).* Saatavilla: <http://www.europaworld.com/entry/cm.ge> (käyty 3.3.2019).

CVUC (Communes et Villes Unies du Cameroun)

[päiväämätön]a. *Région de l'EXTREME-NORD.* <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-du-sud/142> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]b. *Région du SUD-OUEST.* <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-du-sud-ouest> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]c. *Région du NORD-OUEST.* <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-du-nord-ouest> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]d. *Région de l'ADAMAOUA.* <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-de-ladamaoua> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]e. *Région du centre.* <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-du-centre> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]f. *Région de l'EST.* <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-de-lest> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]g. *Région du LITTORAL*. <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-du-littoral> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]h. *Région du NORD*. <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-du-nord> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]i. *Région de l'OUEST*. <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-de-louest> (käyty 20.2.2019).

[päiväämätön]j. *Région du SUD*. <http://cvuc.cm/national/index.php/fr/carte-communale/region-du-sud> (käyty 20.2.2019).

Daily Nation 20.2.2018. *Who are Cameroon's English-speaking separatists?* <https://www.nation.co.ke/news/africa/The-Cameroon-English-speaking-separatists/1066-4312292-omwos6/index.html> (käyty 27.2.2019).

DW (Deutsche Welle) 28.1.2019. *Cameroon: Opposition vows to defy Paul Biya's government*. <https://www.dw.com/en/cameroon-opposition-vows-to-defy-paul-biyas-government/a-47266478> (käyty 18.2.2019).

Editions2015 [päiväämätön]. *Ethnies au Cameroun*. <https://www.editions2015.com/cameroun/index.php/le-cameroun-mis-a-nu/ethnies> (käyty 28.2.2019).

Equal Times 3.10.2018. *Les femmes et les enfants, premières victimes du conflit au Cameroun*. <https://www.equaltimes.org/les-femmes-et-les-enfants?lang=en> (käyty 4.3.2019).

Europa World Plus (online) [päiväämätön]. *Area and Population (Cameroon)*. Saatavilla: <http://www.europaworld.com/entry/cm.ss.2> [edellyttää kirjautumista] (käyty 27.2.2019).

l'Express 16.1.2019. *Cameroun: 30 voyageurs enlevés par des séparatistes*. https://www.lexpress.fr/actualite/monde/afrique/cameroun-30-voyageurs-enleves-par-des-separatistes_2057666.html (käyty 26.2.2019).

Freedom House 4.2.2019. *Freedom in the World 2019 - Cameroon*. <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2019/cameroon> (käyty 12.2.2019).

GAN Integrity (Business Anti-Corruption Portal) [päiväämätön]. *Cameroon. Cameroon Corruption Report*. <https://www.business-anti-corruption.com/country-profiles/cameroon/> (käyty 4.3.2019).

The Guardian

29.1.2019. *Cameroon arrests opposition leader who claims he won 2018 election*. <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/29/cameroon-opposition-leader-maurice-kamto-claims-won-2018-election-arrested> (käyty 5.3.2019).

18.9.2018. *Violence in Cameroon's anglophone regions 'spiralling out of control'*. <https://www.theguardian.com/world/2018/sep/18/cameroon-amnesty-election-violence-anglophone-regions> (käyty 28.2.2019).

13.7.2018 *Video shows Cameroon army killing women and children, says Amnesty.*
<https://www.theguardian.com/world/2018/jul/13/video-shows-cameroon-army-executing-women-and-children-amnesty> (käyty 4.3.2019).

HRW (Human Rights Watch)

30.1.2019. *Cameroon: Opposition Leaders Arrested.*
<https://www.hrw.org/news/2019/01/30/cameroon-opposition-leaders-arrested> (käyty 12.2.2019).S

17.1.2019. *World Report 2019 - Cameroon. Events of 2018.* <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/cameroon#> (käyty 12.2.2019).

19.7.2018. *"Ces meurtres peuvent être stoppés". Abus commis par les forces gouvernementales et par des groupes armés séparatistes dans le regions Anglophones du Cameroun.* <https://www.hrw.org/fr/report/2018/07/19/ces-meurtres-peuvent-etre-stoppes/abus-commis-par-les-forces-gouvernementales-et> (käyty 4.3.2019).

IHS Jane's SSA (Sentinel Security Assessment) 26.12.2018. *Cameroon > Executive Summary.*
Saatavilla: <https://information.tv5monde.com/afrique/cameroun-ces-videos-qui-accusent-l-armee-de-massacre-de-civils-254587> [edellyttää kirjautumista] (käyty 4.3.2019).

INS (Institut National de la Statistique) 2015. *Chapitre 2: Organisation institutionnelle, administrative et judiciaire.*
http://www.stat.cm/downloads/2016/annuaire2016/CHAPITRE2_ORGANISATION_INSTITUTIONNELLE_ADMINISTRATIVE_POLITIQUE.pdf (käyty 5.3.2019).

International Crisis Group

2/2019 *Crisis Watch: Cameroon. February 2019.*
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/february-2019#cameroon> (käyty 5.3.2019).

6.2.2019. *Eight Priorities for the African Union in 2019.*
<https://www.crisisgroup.org/africa/eight-priorities-african-union-2019> (käyty 12.2.2019).

1/2019. *Crisis Watch: Cameroon.* <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/january-2019#cameroon> (käyty 12.2.2019).

12/2018. *Crisis Watch: Cameroon. December 2018.*
https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location%5B%5D=4&date_range=last_6_months&from_month=01&from_year=2019&to_month=01&to_year=2019 (käyty 13.2.2019).

11/2018. *Crisis Watch: Cameroon. November 2018.*
https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location%5B%5D=4&date_range=last_6_months&from_month=01&from_year=2019&to_month=01&to_year=2019 (käyty 13.2.2019).

10/2018. *Crisis Watch: Cameroon. October 2018.*
https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location%5B%5D=4&date_range=last_6_months&from_month=01&from_year=2019&to_month=01&to_year=2019

[months&from_month=01&from_year=2019&to_month=01&to_year=2019](https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location%5B%5D=4&date_range=last_6_months&from_month=01&from_year=2019&to_month=01&to_year=2019) (käyty 13.2.2019).

9/2018. *Crisis Watch: Cameroon. September 2018.*
https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location%5B%5D=4&date_range=last_6_months&from_month=01&from_year=2019&to_month=01&to_year=2019 (käyty 13.2.2019).

8/2018. *Crisis Watch: Cameroon. August 2018.*
https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location%5B%5D=4&date_range=last_6_months&from_month=01&from_year=2019&to_month=01&to_year=2019 (käyty 13.2.2019).

IPS (Inter Press Service News Agency) 30.10.2006. *La montée des conflits interethniques inquiète de plus en plus.* <http://www.ipsinternational.org/fr/note.asp?idnews=3322> (käyty 28.2.2019).

Journal du Cameroun

18.2.2019. *Cameroon: Kumbo diocese shuts down school after release of kidnapped students.* <https://www.journalducameroun.com/en/cameroon-kumbo-dicoese-shuts-down-school-after-release-of-kidnapped-students/> (käyty 18.2.2019).

14.2.2019. *Cameroon: Maurice Kamto accused of 'rebellion'.*
<https://www.journalducameroun.com/en/cameroon-maurice-kamto-accused-of-rebellion/> (käyty 5.3.2019).

5.2.2019. *Nigerian doctor killed in restive Anglophone region.*
<https://www.journalducameroun.com/en/category-news-in-brief/cameroon/page/2/> (käyty 18.2.2019).

7.12.2018. *Cameroon: Two Nso Princes killed in Kumbo.*
<https://www.journalducameroun.com/en/cameroon-two-nso-princes-slin-in-kumbo/> (käyty 18.2.2019).

18.10.2018. *Cameroon: teenager killed in conflict-ridden Muyuka.*
<https://www.journalducameroun.com/en/cameroon-teenager-killed-in-conflict-ridden-muyuka/> (käyty 22.2.2019).

30.10.2018. *Cameroon: gunmen attack school in Penda Mboko.*
<https://www.journalducameroun.com/en/cameroon-gunmen-attack-school-in-penda-mboko/> (käyty 26.2.2019).

Landinfo 12.7.2018. *Temanotat. Kamerun: Anglofon føderalisme og separatisme.*
<https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/07/Kamerun-temanotat-Anglofon-f%C3%B8deralisme-og-separatisme-12072018.pdf> (käyty 28.2.2019).

Leclerc, Jacques / CEFAN (la Chaire pour le développement de la recherche sur la culture d'expression française en Amérique du Nord) / ULaval (Université Laval du Québec) 23.10.2018.

L'aménagement linguistique dans le monde. Cameroun.
<http://www.axl.cefan.ulaval.ca/afrique/cameroun.htm> (käyty 1.3.2019).

Lunn, John & Brooke-Holland, Louisa 6.6.2018. *The Anglophone Cameroon crisis: June 2018 update.* <http://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-8331/CBP-8331.pdf> (käyty 28.2.2019).

Mbilla, Marco / PIJEDECA 16.2.2016. *L'épineuse question de l'emploi des jeunes au Cameroun.*
<http://pijedeca.org/2018/02/16/lepineuse-question-de-lemploi-des-jeunes-au-cameroun/> (käyty 5.3.2019).

L'Obs (Le Nouvel Observateur) 12.7.2018. *Cameroun: l'armée accusée d'avoir exécuté des femmes et des enfants.* <https://www.nouvelobs.com/monde/20180712.OBS9585/cameroun-l-armee-accusee-d-avoir-execute-des-femmes-et-des-enfants.html> (käyty 28.2.2019).

OSAC (Overseas Security Advisory Council) 22.6.2018. *Cameroon 2018 Crime & Safety Report.*
<https://www.osac.gov/Pages/ContentReportDetails.aspx?cid=24331> (käyty 25.2.2019).

Le Point Afrique 10.1.2018. *Cameroun: le leader des sécessionnistes Anglophones arrêté.*
http://afrique.lepoint.fr/actualites/cameroun-le-leader-des-secessionnistes-anglophones-arrete-09-01-2018-2185149_2365.php (käyty 28.2.2019).

RFI Afrique 1.7.2018. *Cameroun: des conséquences de la crise Anglophone perceptibles à Douala.* <http://www.rfi.fr/afrique/20180701-cameroun-crise-anglophone-douala-consequences-separatistes> (käyty 3.3.2019).

RFI/AllAfrica (Radio France Internationale) 13.2.2019. *Cameroon: Kamto Rebellion Charge Deepens Cameroon Crisis.* <https://allafrica.com/stories/201902140379.html> (käyty 15.2.2019).

Reuters 26.12.2018. *Suicide bomber in Cameroon kills two in attack on Christmas market.*
<https://www.reuters.com/article/us-cameroon-attacks-idUSKBN14E08H> (käyty 13.2.2019).

RSF (Reporters San Frontières)

31.1.2019. *Knife attack on well-known Cameroonian investigative reporter.*
<https://rsf.org/en/news/knife-attack-well-known-cameroonian-investigative-reporter>
(käyty 26.2.2019).

30.1.2019. *RSF calls for release of two Cameroonian newspaper reporters.*
<https://rsf.org/en/news/rsf-calls-release-two-cameroonian-newspaper-reporters>
(käyty 18.2.2019). Julkaistu ranskaksi 29.1.2019. *Cameroun : RSF appelle à la libération de deux journalistes.* <https://rsf.org/fr/actualites/cameroun-rsf-appelle-la-liberation-de-deux-journalistes> (käyty 26.2.2019).

16.1.2019. *Cameroonian journalist's arbitrary detention referred to UN Working Group.* <https://rsf.org/en/news/cameroonian-journalists-arbitrary-detention-referred-un-working-group> (käyty 26.2.2019).

Sourna Loumtouang, Erick 19.4.2016. *Chômage des jeunes et stabilité sociopolitique au Cameroun de 1990 à nos jours.* Saatavilla:

https://www.researchgate.net/publication/301502202_Chomage_des_jeunes_et_stabilite_sociopolitique_au_Cameroun_de_1990_a_nos_jours (käyty 5.3.2019).

The Sun Cameroon

4.2.2019. *Fallouts of the Anglophone crisis increase in Bafut.*
<http://thesuncameroon.cm/index.php/2019/02/04/fallouts-anglophone-crisis-increase-bafut/> (käyty 18.2.2019).

3.12.2018. *Separatist lock down Buea-Kumba highway again.*
<http://thesuncameroon.cm/index.php/2018/12/03/separatist-lock-buea-kumba-highway/> (käyty 18.2.2019).

Tah, Peter/BBC 15.11.2018. *Cameroon conflict: 'We live in fear in Bamenda'.*
<https://www.bbc.com/news/world-africa-46178620> (käyty 19.2.2019).

UK Foreign and Commonwealth Office

[päivitetty 8.2.2019]a. *Foreign travel advice Cameroon: Safety and Security.*
<https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/cameroon/safety-and-security> (käyty 25.2.2019).

[päivitetty 8.2.2019]b. *Foreign travel advice Cameroon: Terrorism.*
<https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/cameroon/terrorism> (käyty 25.2.2019).

UN (United Nations) / Department of Economic and Social Affairs, Population Division 2015. *World Population Prospects: The 2015 Revision, Key Findings and Advance Tables.* Saatavilla: https://esa.un.org/unpd/wpp/publications/files/key_findings_wpp_2015.pdf (käyty 27.2.2019).

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees)

[päivitetty 31.1.2019]. *Operational Portal. Refugee Situations: Cameroon.*
<https://data2.unhcr.org/en/country/cmr> (käyty 15.2.2019).

1/2019. *Factsheet: Cameroon January 2019.*
<https://data2.unhcr.org/en/documents/download/67963> (käyty 15.2.2019).

UNOCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs)

20.2.2019. *Urgent support needed to respond to Humanitarian Needs in Cameroon.*
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Press%20Release%20-%20Cameroon%202019%20HRP%20%20Feb%202019%20Final.pdf> (käyty 22.2.2019).

2/2019. *CAMEROON: North-West and South-West Situation Report No. 3. As of 31 January 2019.*
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ocha_cameroon_situation_report_no3_final.pdf (käyty 22.2.2019).

1/2019. *Humanitarian Response Plan: Cameroon.*

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2019_cmr_hrp_20190219_summary_print.pdf (käyty 22.2.2019).

US DoS (United States Department of State) 20.4.2018. *Country Report on Human Rights Practices for 2017 - Cameroon.*

<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2017&dliid=276979> (käyty 25.2.2019).

VOA (Voice of America)

12.2.2019. *Cameroon Hospital Attacked; Medical Staff, Patients Flee.*
<https://www.voanews.com/a/medical-staff-patients-flee-hospital-after-attack/4783843.html>
(käyty 18.2.2019).

9.2.2019. *Nearly 70 Killed in Cameroon as Separatists Stop Youth Week Activities.*
<https://www.voanews.com/a/nearly-70-killed-in-cameroon-as-separatists-stop-youth-week-activities/4779879.html> (käyty 18.2.2019).

8.2.2019. *US Officials Tout Good Ties with Cameroon Despite Aid Cut.*
<https://www.voanews.com/a/us-officials-tout-good-ties-with-cameroon-despite-aid-cut/4778396.html> (käyty 18.2.2019).

1.2.2019. *Cameroon's Arrested Opposition Leader Begins Hunger Strike.*
<https://www.voanews.com/a/cameroon-arrested-maurice-kamto-opposition-leader-begins-hunger-strike/4768603.html> (käyty 18.2.2019).

27.1.2019. *Cameroon Police Arrest More Than 100 in Anti-Biya Protests.*
<https://www.voanews.com/a/cameroon-police-arrest-more-than-100-in-anti-biya-protests/4760665.html> (käyty 18.2.2019).

World Population Review 3.10.2018. *Cameroon Population.*
<http://worldpopulationreview.com/countries/cameroon-population/> (käyty 27.2.2019).

Vastuuvapauslauseke:

This document was written by the Finnish Immigration Service's COI Service according to the common EU-guidelines for processing factual COI (2008). It was therefore composed on the basis of carefully selected, publicly available sources of information. All sources used are referenced. All information presented, except for undisputed/obvious facts has been cross-checked, unless stated otherwise. The information provided has been researched, evaluated and processed with utmost care within a limited time frame. However, this document does not pretend to be exhaustive. Neither is this document conclusive as to the merit of any particular claim to refugee status or asylum. If a certain event, person or organization is not mentioned in the document, this does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The information in the document does not necessarily reflect the opinion of the authority and makes no political statement whatsoever.